10 ՀՈՒՆԻՍ 1998 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #102 (1605)

Ազգ

Azg
armenian daily

Քենթրբերիի արքեպիսկոպոսը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւ է ներկայացնելու Անգլիայի խորհրդարան

ԱՆԹԻԼԻԱՍ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ընդառաջելով Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսի առաջարկին՝ Քենթրբերիի արքեպիսկոպոս ժորժ Քարին Անգլիայի խորհրդարանին է ներկայացնելու Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւ: Քենթրբերիի արքեպիսկոպոսին տված իր եռօրյա պաշտոնական այցի ընթացքում վեհափառը տարբեր առիթներով արքեպիսկոպոսի ուշադրությունն է հրավիրել Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցի վրա, նշելով, որ Ֆրանսիայի խորհրդարանից հետո Անգլիայի խորհրդարանի նման կեցվածքը մեծապես դրական քայլ կդիտվի որպես մարդու իրավունքների նկատմամբ Անգլիայի ժողովրդի ցուցաբերած հատուկ նախանձախնդրության հարցում: Նշվում է, որ ավելի քան 400 հոգուց բաղկացած Անգլիայի լորդերի պալատի անդամ են Անգլիկան եկեղեցին ներկայացնող 25 եպիսկոպոսներ, այդ թվում Քենթրբերիի արքեպիսկոպոսը:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ Ազգային ժողովը մերժեց Արկադի Ղուկասյանի առաջարկը

ԼՂՀ նախագահը կարող է լուծարել խորհրդարանը եւ կամ... հրաժարական տալ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Հունիսի 9-ին ԼՂՀ Նախագահ Արկադի Ղուկասյանի նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ ԼՂՀ ԱԺ արտահերթ նիստը, որի ընթացքում պատգամավորների քննարկմանը ներկայացվեցին ԼՂՀ նախագահի եւ ԼՂՀ կառավարության մասին օրենքներում փոփոխություններ մտցնելու ԼՂՀ Նախագահ Արկադի Ղուկասյանի ներկայացրած օրինագծերը:

Ժողովրդավարության ուշադրությանը ներկայացրած օրինագծերի համաձայն ԼՂՀ նախագահը ստանձնում է նաեւ հանրապետության վարչապետի պաշտոնը՝ փոխվարչապետների առկայությամբ: 33 պատգամավորներից ԱԺ նիստին մասնակցում էր 27 պատգամավոր, 6 հոգի բացակայում էին հարգելի պատճառներով: ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանի տեղակալությամբ, հանրապետության ղեկավարի ներկայացրած օրինագծերը նախօրոք քննարկվել են խորհրդարանի բոլոր հանձնաժողովներում: Արկադի Ղուկասյանի անունից ԼՂՀ փոխվարչապետ Ժիրայր Պողոսյանը ժողովրդական պատգամավորներին ծանոթացրեց փաստաթղթերի բովանդակությանը:

Հանրապետության նախագահի օրինագծերը բուռն դժգոհություն առաջացրին պատգամավորների շրջանում: ԼՂՀ կառավարության մասին օրենքում լրացումների ու փոփոխությունների դեմ արտահայտվեցին խորհրդարանի գրեթե բոլոր հանձնաժողովների նախագահները: Մասնավորապես, պաշտպանության եւ անվտանգության հանձնաժողովի նախագահ Սուրադ Պետրոսյանի կարծիքով ներկայացված օրինագծերը խախտում են օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների միջեւ հաստատված ավանդական հավասարակշռությունը:

Ըստ հանձնաժողովի նախագահի, ստեղծված իրավիճակի պատճառը շատ ավելի խորն է: Նրա համոզմամբ՝ ներկայումս Հայաստանի ղեկավարությունը փորձում է ճնշում գործադրել Ղարաբաղի վրա՝ հանրապետության քաղաքական ապագա ճակատագիրը վճռելու նպատակով:

Նիստի ընթացքում ելույթ ունեցած գրեթե բոլոր պատգամավորների խորին համոզմամբ, ԼՂՀ-ում կառավարական ճգնաժամի մասին տարածվող լուրերը չափազանցված են: Այն իրոք կառաջանա ու կխորանա միայն ԼՂՀ նախագահի առաջարկությունների վավերացման դեպքում:

Տես ▸ էջ 3

ԵՐԵՎԱՆ

«Արյունոտ» երեքշաբթին՝ Ազգային ժողովում

ՆԱԻՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Խորհրդարանական վերջին եռօրյայի ընթացքը խորհրդավոր է. երեքշաբթի ԱԺ նախասրահում անակնկալ էր. «Օգնեցեք, օձը, ձեր ձեռքն ընկել է» աղեկեզ բացականչություններ, գորգի վրա ընկած մարմիններ, արյունոտ, կիսածածկ: Տպավորություն ստեղծվեց, թե Հովհաննու հայտնությունն է տեղափոխվել Ազգային ժողով, ահեղ դատաստան: Պարզվեց, որ ընդամենը Հայաստանի կարմիր խաչն է խորհրդարանում ուսումնավարժական միջոցառում կազմակերպում՝ մոտալուտ աղետների ժամանակ առաջին բուժօգնություն ցույց տալ սովորեցնելու ազնիվ առաքելությամբ: Ուսումնավարժական միջոցառմանը մասնակից դարձան թե պատգամավորները, թե կառավարության անդամներն ու լրագրողները: Արյունոտ մարմիններն էլ նախարար Էդվարդ Սանդոյանը սրամտեց յուրովի՝ մատնացույց անելով սավանով ծածկված տիկնիկին. «Համենայն դեպս դիրքով պառկել է, որ չվնասվի»: Խորհրդարանական փորձի հավերժական պակասն արդեն ծաղրի առարկա է: Իսկ պատգամավորները՝ ծեծվելու ենթակա:

97 թ. դրամավարկային քաղաքականությունը ձախողված է

Կարմիր խաչը հեռացավ, բայց ահեղ դատաստանի ուրվականը ԱԺ-ն չլքեց: Խորհրդարանը քննության էր առնում 1997 թ. ԿԲ հաշվետվությունը, եւ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Եղիազարյանը խիզախություն գտավ բարձրացնելու մեր տնտեսական անկման իրական պատճառները: Մինչ այսօր մենք իրականացնում ենք տնտեսական կայունացման քաղաքականություն եւ ոչ ավելին: Բայց կայունությունը տնտեսական քաղաքականության ընդամենը մեկ եւ ոչ բավարար բաղադրատարրն է: Պետությունն այսօր ունի 0,5 մլրդ դրամի վճարային հաշվեկշռի դեֆիցիտ, որը ոչ մի դրական բան չի խոստանում: Դոլարիզացված պետության մեջ դրամն անընդհատ թանկանում է, սակայն եկամուտները նվազում են: Ծրագրված մինչեւ 10,5 տոկոս աճի դիմաց մենք ունեցանք 22 տոկոսի աճ:

Տես ▸ էջ 2

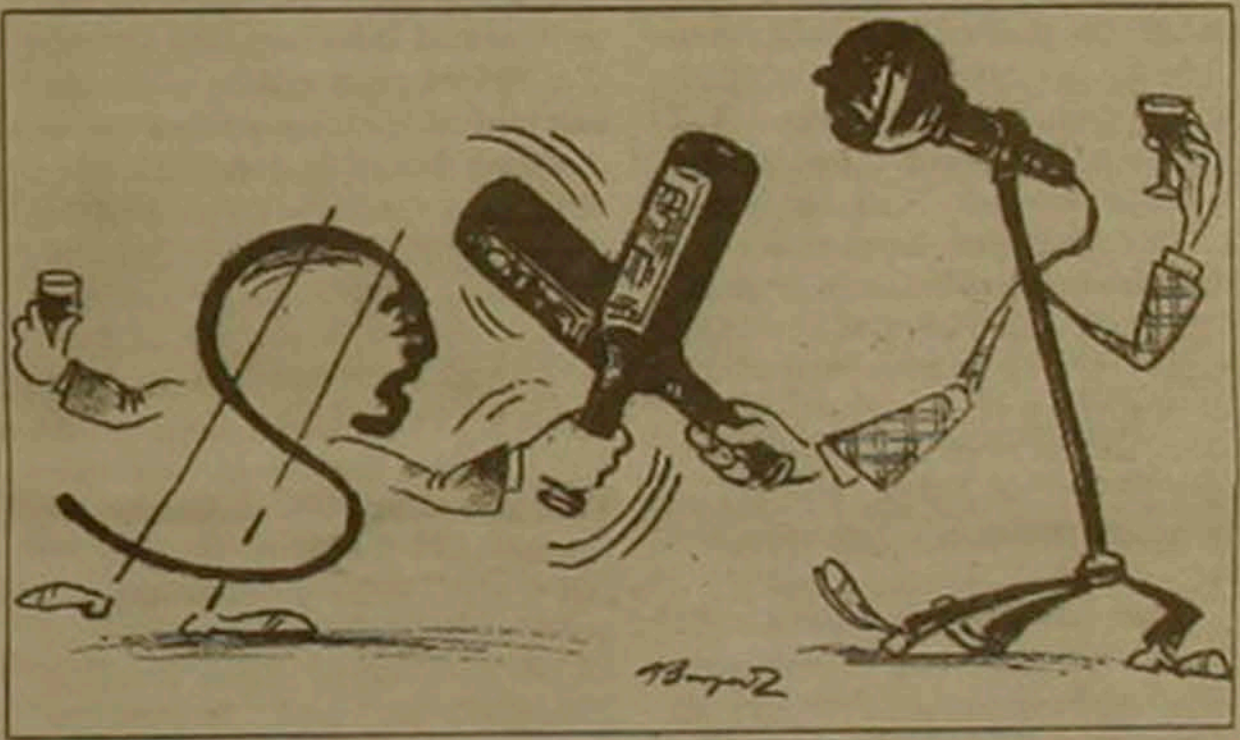

Տիգրան Նաղդալյանը՝ Ազգային հեռուստատեսության գործադիր տնօրեն

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կառավարությանն առընթեր Տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչությունից, 1998 թ. հունիսի 9-ին վարչությունում տեղի է ունեցել «Հայաստանի ազգային հեռուստատեսություն» պետական բաժնետիրական ընկերության հիմնադրի լիազոր ներկայացուցիչների ժողով՝ Հարություն Կարապետյանի, Համլետ Գասպարյանի, Հասմիկ Պետրոսյանի եւ Արամ Աբրահամյանի մասնակցությամբ:

Ժողովի օրակարգում դրված էր կազմակերպչական հարց:

Հայաստանի ազգային հեռուստատեսության գործադիր տնօրեն Հ. Գասպարյանը, որն առաջարկություն է ստացել այլ աշխատանքի անցնելու ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության համակարգում, խնդրել է իրեն ազատել հեռուստատեսության գործադիր տնօրենի պարտականություններից: Բաժնետերերի ժողովն արձանագրել է, որ Հ. Գասպարյանը Հայաստանի ազգային հեռուստատեսության ղեկավարի պարտականությունները ստանձնել է հեռուստատեսության համար բարդ իրավիճակում, եւ իր գործունեության համար նրան շնորհակալություն հայտնվեց ժողովի մասնակիցների կողմից:

Այնուհետեւ ժողովը որոշել է ազատել Հ. Գասպարյանին զբաղեցրած պաշտոնից: Հ. Գասպարյանը մնում է «Հայաստանի ազգային հեռուստատեսություն» պետական բաժնետիրական ընկերության հիմնադրի կողմից լիազորված անձանց կազմում:

Ժողովը որոշել է Հայաստանի ազգային հեռուստատեսության գործադիր տնօրեն նշանակել հեռուստալրագրող Տիգրան Նաղդալյանին:

Չոդի ոսկու պաշարները շատ ավելի հարուստ են

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: "First Dynasty Mines" կորպորացիայի նախագահ Մարկուս Ռանդոլֆը երկուշաբթի օրը հայտարարել է, թե Չոդի եւ Մեղրաձորի ոսկու հանքերի պաշարների վերահաշվարկման աշխատանքներն ավարտվել են: Ինչպես տեղեկացնում է PRNewswire գործակալությունը, Չոդի նորաբաց հանքի պաշարները այս տարվա հունվարին հայտարարված նախնական հաշվարկների համեմատ շատ ավելի հարուստ են (հանույթի ծավալը նախատեսվածից բարձր է 7 տոկոսով, իսկ ոսկու պարունակության ծավալը՝ 27 տոկոսով): Այս ամսվա վերջին սպասվում են Չոդի ոսկու պաշարների նոր, նախնական գնահատման արդյունքները:

ու անդամահատված մարմնամասերը պատկանում էին վարպետորեն պատրաստված տիկնիկներին, իսկ օգնություն աղաղակողները կարմիր խաչի աշխատակիցներն էին, խայթող օձը եւս արհեստական էր:

Պատգամավորներն ու նախարարները, մեր տպավորությամբ, առաջին բուժօգնություն ցույց տալու հմտություն չսովորեցին, սակայն նրանցից ոմանք դիպուկ արձագանքեցին: Այսպես՝ Սլավիկ Հայրապետյանը նկատեց. «Իսկ որտե՞ղ էիք դուք 96 թ. սեպտեմբերի 26-ին...», երբ պատգամավորները ծեծում էին իրենց գործընկերներին, եւ առաջին օգնության կարիքը հրատապ էր: Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Հայաստանում երկքաղաքացիության ընդունումը ունի բազմաթիվ հակառակորդներ

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ ԱԺ իրավաբանական ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Նազարյանը դեմ է Հայաստանում երկքաղաքացիության ընդունմանը: Նա գտնում է, որ երկքաղաքացիությունը «առնչվում է անոմալ վիճակի մեջ հայտնված մարդու հետ եւ այդ իրավիճակից դուրս գալու ուղիներ է ցույց տալիս»: Ըստ նրա, չի կարելի ունենալ քաղաքական իրավունքներից զուրկ քաղաքացիներ, քանի որ դա նշանակում է «երկու սորտի քաղաքացիներ ունենալ»:

Ելույթ ունենալով հունիսի 9-ին Սահմանադրական իրավունքի կենտրոնի եւ Ֆրիդրիխ Էբերտի կողմից կազմակերպված սեմինարում որպես անոմալ վիճակի արդյունք երկքաղաքացիությունը բնորոշեց նաեւ ՀՀ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը:

Վոլոդյա Հովհաննիսյանը իր հերթին նշեց, որ միջազգային իրավունքում չկա որեւէ նորմ, որը խրախուսի կամ արգելի երկքաղաքացիության ընդունումը: Իսկ երկքաղաքացիության հարցը կարգավորվում է երկրների միջեւ ընդունված պայմանագրերի հիման վրա: Մասնավորապես, երկքաղաքացիություն ունեցող անձը հարկեր վճարում է, ծառայում է այն բանակին եւ մասնակցում այն երկրի ընտրություններին, որտեղ մշտապես բնակվում է: Զեկուցողը երկքաղաքացիությունը մերժող երկրների թվում, մասնավորապես, նշեց ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան: Այդ ինստիտուտը ճանաչող երկրներից է Ռուսաստանը, որը, սակայն նման պայմանագիր ունի միայն Թուրքմենստանի հետ: Երկքաղաքացիությունը պատրաստվում է ճանաչել նաեւ Թուրքիան:

«Ինքնորոշում» միավորման նախագահ, ՀՀ նախագահի խորհրդական Պարույր Հայրիկյանը անընդունելի համարեց քաղաքացիների իրավահավասարության խախտումը, որին կհանգեցնի երկքաղաքացիության ընդունումը: ԻՄ-ի նախագահը նշեց, որ երկքաղաքացիության ինստիտուտի ընդունման ձգձգման հետեւանքով ներկայիս դրությամբ հազիվ 10 հազար անձինք ցանկություն հայտնեն ՀՀ քաղաքացիություն ընդունել:

Քննարկման հարցի շուրջ արտահայտվեցին նաեւ տրամագծորեն հակառակ կարծիքներ:

Նշելով, որ անհրաժեշտ է հաշվի առնել երկքաղաքացիության ընդունման վտանգներն ու օգուտը, սեմինարի մասնակիցները ընդգծեցին երկքաղաքացիության ընդունման մասին հետագա քննարկումների շարունակելու անհրաժեշտությունը:

«Իրավունքի» խմբագիրը պահանջում է բացահայտել հանցագործությունները

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՍԻՄ-ի փոխնախագահ, «Իրավունք» թերթի խմբագիր Հայկ Բաբուխանյանը հայտնի պատճառներով հունիսի 9-ին հրավիրվել էր ՀՀ դատախազություն: Այստեղ նա, ինչպես ինքն ասաց, բացատրություններ է տվել իր հեռուստային ելույթի դրդապատճառների մասին եւ ավելացրել, որ վստահ է իր ասածներում եւ կշարունակի դրանք պնդել որտեղ որ հարկն է:

Հայկ Բաբուխանյանը դիմում է հանձնել ՀՀ գլխավոր դատախազ Հենրիկ Խաչատրյանին, որով պահանջում է, որ բացահայտվեն «1995 թվականի խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ կատարված զանգվածային հանցագործությունները, իսկ մեղավորները պատասխանատվության ենթարկվեն»: Նա դիմումին կից նաեւ ներկայացրել է 1995 թվականից իրենց թերթում տպագրված այն նյութերը, որոնք «փաստում են այդ հանցագործությունները»:

Այն հարցին, թե ինչո՞ւ պարոն Բաբուխանյանը դեռեւս 1995-ին չի դիմել դատախազություն, նա պատասխանեց, որ ներկայումս փոխված է նախորդ ռեժիմը, որը հենց հովանավորն է եղել ընտրությունների ընթացքում կատարված հանցագործությունների, ուստի եւ անիմաստ էր դրանք կատարողին դիմել պատասխանատվության հարցով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Արմեն Եղիազարյանը համոզված էր՝ ժամանակն է տարադրամի լողացող ազատ փոխարժեքից անցնել հաստատագրված փոխարժեքի, կամ տարադրամային միջանցք սահմանել: Այլապես ներմուծումը խրախուսող տնտեսական քաղաքականությունը տնտեսությունն անդառնալի անկման կհասցնի: Եթե առեւտրային հաշվեկշռի դեֆիցիտը 300 մլն դոլար է, ապա առեւտրային դեֆիցիտը 500 մլն դոլարից ավելի, այսինքն՝ 20-25 տոկոսն այն ամենի, ինչ մենք արտադրում ենք:

Սեյրան Ավագյանն առավել կտրուկ էր՝ միայն թվերի լեզվով: 1997 թ. պետբյուջեի մասին օրենքով

տագրի շուրջ: Նիստը կայացավ մեկ ժամ ուշացումով. յուրաքանչյուր պատգամավորի հայտնությունը տոն էր «Հայրենիք» պատգամավորական խմբի, կոմկուսի եւ Արշակ Սադոյանի համար: Չար լեզուները շշնջում էին՝ 64 ստորագրություն հավաքելուց հետո ԱԺ ղեկավարությունը եւ կառավարությունը կխաղարկեն քվորումի բացակայությունը: Երբ նիստերի դահլիճում հայտնվեց Վանո Սիրադեղյանը՝ 88-րդը գրանցումով եւ Բաբկեն Արարքցյանը՝ 89-րդը, հույսի ալիք բարձրացավ. «Երկրապահից» հետո երկրորդ խոշոր պատգամավորական կառույցը չի բոյկոտելու նստաշրջանը: 19:15 ծափողջույններով դիմավորեցին 96-րդին՝

վարությունը պարտավորվում է պետբյուջեի հաշվին հետ գնել այդ 51-ը:

Այսպիսով, «Կոնյակը» հավակնում է դառնալ Հայաստանի համար դարի ոսկե գործարքը: Հաշվի առնենք, որ Ալբերտ Հերոյանին առաջարկվել է ոչ միայն շարունակել տնօրենությունը, այլեւ մնալ խորհրդի կազմում իբրեւ հմտագույն մենեջեր: Փաստենք «Կոնյակի» գործարանին վերաբերող որոշ թվեր: 97 թ. «Կոնյակի» գործարանի ՀՆԱ-ն կազմել է 11,8 մլրդ դրամ: Պետբյուջե մուծվել է 1,166 մլրդ ԱԱՀ, 2,984 մլրդ՝ ակցիզ, հաշվեկշռային շահույթը կազմել է 4,824 մլրդ, շահութահարկը՝ 1,446: Հետեւաբար ֆրան-

ԵՐԵՎԱՆ

«Արյունոտ» երեքշաբթին Ազգային ժողովում

8-10,5 տոկոս աճի փոխարեն 21,9 տոկոս աճ: Էլեկտրաէներգիայի գների թանկացում 44 տոկոսով, խմելու ջրինը՝ 95, բնակվարձինը՝ 21, տրանսպորտինը՝ 28, հացինը՝ 19. «Սա այն վիճակը, որին հանգեցրել է մեր պետության տնտեսական քաղաքականությունը»: Սեյրան Ավագյանը մատնանշեց նաեւ Վրաստանում եւ Ադրբեջանում ՀՆԱ, ապա աճի ցուցանիշները, որոնց համեմատ Հայաստանն խիստ անշահեկան վիճակում է: Վրաստանում ՀՆԱ-ն աճել է 10 տոկոսով, Ադրբեջանում՝ 5, Հայաստանում՝ 3: Աճը՝ Վրաստանում 12 տոկոս, Ադրբեջանում՝ 9, մեզանում 21,9: Տնտեսական վերլուծությունն ավարտվեց քաղաքական ազնիվ կոչով. «Եթե չենք ուզում աշխատել, եկեք ուրիշներին ճանապարհ տանք»: Կոչն [illegible] ուղղված էր գործող ԱԺ-ին, իսկ ենթատեքստում՝ գործադիր իշխանությանը:

ԿԲ եւ կառավարության հաշվետվությունները պնդում են, թե եկամուտների եւ ծախսերի գծով բյուջեն կատարվել է, բայց հանելով աճը՝ կարելի է ստանալ փաստացի կատարումը: Եկամուտների գծով 97 թ. պետբյուջեն կատարվել է 96,6 տոկոսով, ծախսերի գծով՝ 87,2: Այսպիսով, ինչպես մատնանշեց Արմեն Եղիազարյանը, 97 թ. բյուջեն ոչ միայն չի գերակատարվել, այլեւ թերակատարվել է: Ուստի 99 թ. բյուջեի ընդունման նախաշեմին կանգնած խորհրդարանը պետք է լուրջ մտածի, եզրափակեց նա՝ վարդագույն թվաբանության ժամանակն անցել է:

Արգելանո՞ց է արդյոք «Կոնյակի» գործարանը կամ ո՞վ է ԱԺ զանգրահեր տղան

18:15 ԱԺ-ում պետք է գումարվեր խոստացված արտահերթ նիստը՝ բազմաչարչար «Կոնյակի» ճակա-

Հրաչիկ Գրիգորյանին: Պարույր Հայրիկյանը, Արշակ Սադոյանի բնորոշմամբ, զանգրահեր հարցադրում ուղղեց հարցը ներկայացնող Էդվարդ Եգորյանին. «Արգելանո՞ց ենք դարձնելու «Կոնյակի» գործարանը... Ներսի եւ դրսի զինզինովներից ո՞ւմ առավելություն տանք»: Կառավարության դիրքորոշումը միանշանակ էր՝ դրսի զինզինովներին, իսկ ԱԺ-ն՝ ներսի: Վահրամ Ավանեսյանին վիճակվեց մինչեւ վերջ ըմպել սեփականաշնորհման հայրը լինելու դառը գավաթը՝ կոնյակի փոխարեն:

«Պեռնո Ռիկար» ֆրանսիական ընկերության հետ արդեն նախաստորագրվել է Երեւանի «Կոնյակի» գործարանային համալիրի վաճառքի սեփականաշնորհման պայմանագիրը: Ըստ այդմ, վերջնական ստորագրման պահին ֆրանսիացիները մեզ կհանձնեն 2 մլն դոլար, մնացյալ 28-ը մինչեւ դեկտեմբերի 10-ը: Պարզվեց, ֆրանսիացիները կասկածներ ունեն հայաստանյան կողմի հանդեպ ոչ միայն բիզնեսի տեսանկյունից, այլեւ քաղաքականության, եթե մինչեւ դեկտեմբերի 10-ը մեզանում քաղաքական «թավշյա կամ քաթանե» փոփոխություններ չկատարվեն, ապա Կենտրոնական բանկը կստանա 30 մլն դոլարի գումարը, որը կուղղվի պետբյուջեի դեֆիցիտի ծածկմանը, իսկ նրանից ստացվող տարեկան եկամուտներն արդեն կծառայեն անհրաժեշտ պետական ծախսերին: «Պեռնո Ռիկարը» պարտավորվում է. կոնյակ արտադրել բացառապես հայաստանյան հումքից, տարեցտարի ավելացնել խաղողի գնման ծավալները, շշալցում կատարել լոկ Հայաստանում, 5 տարվա ընթացքում ավելացնել սպիրտի պաշարները՝ պահպանելով նրանց միջին տարիքը 10 տարի: Եթե «Պեռնո Ռիկարը» որոշի վաճառել իր բաժնետոմսերի 51 տոկոսը, ապա կառա-

սիացիները բավական կարճ ժամանակում կկարողանան հետ ստանալ իրենց 30 մլն հավելյալ շահույթներով: Եթե նկատի առնենք շահութահարկի մասին մեր նոր օրենքը, ըստ որի մոտակա երկու տարում «Պեռնո Ռիկարը» կազատվի այդ հարկատեսակից, ինչպես նաեւ արտահանումը ԱԱՀ-ից եւ ակցիզներից ազատելու որոշումները, ապա մեկնարկային պայմանները «Պեռնո Ռիկարի» համար գերազանց են:

Հայկական կոնյակը դեպի Չինաստան, Հոնկոնգ եւ Ծագող արեւի երկիր

Հայաստանյան կողմը հուսադրեց, բացի ԱՊՀ-ից, ռուսական շուկայից, ֆրանսիական կողմը մեր կոնյակի համար կնվաճի Ծագող արեւի երկրի շուկան: Մինչ այդ, ֆրանսիացիները կստուգեն 1,1 մլն 660 դեկալիտր կոնյակի սպիրտի պաշարների համապատասխանությունը տակառների վրա նշված տարիքին: Իսկ պատգամավորներն այսօր մինչեւ 10:00 Խոսրով Հարությունյանի միջոցով կստանան իրենց պահանջած պայմանագրի հայերեն թարգմանությունը, ինչպես նաեւ «Կոնյակի» գործարանի հաշվեկշռին վերաբերող տվյալներ: Համենայն դեպս, օպերատիվ հարցերով կառավարության նախարար-խորհրդատու Շահեն Կարամանուկյանը՝ վարչապետի կարգավիճակում, այդպես խոստացավ ԱԺ-ին (Արմեն Դարբինյանն Ասանայում էր): Երբ նյութը հանձնվում էր տպագրության, կեսգիշերին մոտ էր, բայց ԱԺ-ն շարունակում էր իր քննարկումը, ինչպես Դոն Քիշոտն իր պայքարը հողմաղացների դեմ՝ երազելով հայկական կոնյակ, ինչպես չնաղ Դուլսինեային՝ թեկուզ ֆրանսիացիների ձեռքից:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սահմանադրությունն անձի համար կոստյում չէ

ՀՀ Սահմանադրության փոփոխությունների ոդիսականն արդեն սկսվել է. կազմված է համապատասխան հանձնաժողով, որն ի պաշտոնե գլխավորում է ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, համակարգում է նրա խորհրդական Պարույր Հայրիկյանը: Սահմանադրական փոփոխությունների ընթացքը, սակայն, մտահոգում է քաղաքական ուժերին: Երեկ «Ժողովրդավարական հայրենիք» պատգամավորական խմբի եւ համանուն կուսակցության նախագահ Էդվարդ Եգորյանը հայտարարություն կատարեց, ուր կասկած հայտնեց փոփոխությունների «որակյալ» բնույթի վերաբերյալ: Նրա համոզմամբ, հանձնաժողովի կազմն արդեն սուբյեկտիվ է, քանզի այնտեղ բացակայում են ԱԺ-ում խումբ եւ ներկայություն ունեցող կուսակցությունները, թեեւ ներկայացված են բոլոր ոչ խորհրդարանական կուսակցությունները: Իբրեւ ելակետ՝ նա առաջարկեց դարձ ի շրջանս յուր՝ 94 թ. ձեւավորված Սահմանադրության հանձնաժողովը:

Ռուբեն Հակոբյանը անցյալ սահմանադրական հանձնաժողովի գործընկերոջ հետ համաձայն էր միայն մեկ հարցում. «Եթե սահմանադրական այս հանձնաժողովը պետք է կրկնի նախորդի սխալները, ապա որակյալ բնույթ իրոք չի ունենա: Անձի համար կոստյում էր կարվում, որն էլ կատարվեց եւ դրա հիմնական գաղափարախոսը դուք էիք»:

Ռոբերտ Քոչարյանը համաձա՞յն է մեծամասնական ընտրակարգին

«Երկրապահ» պատգամավորական խմբի նախագահ Սմբատ Այվազյանը «Ազգին» տեղեկացրեց, թե Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ համաձայնել է իրենց դիրքորոշմանը, ըստ որի նոր Ազգային ժողովը ձեւավորված կլինի հիմնականում մեծամասնական ընտրակարգով: Կարելի է ենթադրել, որ ՀՀ նորընտիր նախագահը հույս չունի մոտակա ժամկետում ստեղծել իր քաղաքական հենարանը՝ իբրեւ կուսակցություն: Սակայն նրան աջակից կուսակցությունները՝ ՀՌԱԿ-ը, ՀՅԴ-ն, ՀԴԿ-ն, ԳիԱրՔՍ-ին, ԻՄ-ը հաստատակամ են համամասնական ընտրակարգը պաշտպանելիս: Երեկ ԱԺ-ում Ռուբեն Հակոբյանը հրապարակեց միացյալ մի հայտարարություն, ուր ի մասնավորի նշված էր. «Առաջնահերթ կարեւորություն ունի ԱԺ ընտրությունների մասին օրենքի անհետաձգելի ընդունումը: Մենք՝ ներքոստորագրյալ կազմակերպություններս, հանդես ենք գալիս առավելապես համամասնական ընտրակարգի օգտին: 70 տոկոս համամասնական, 30 տոկոս մեծամասնական տեղերի հարաբերակցությունն անհրաժեշտ նախադրյալներ կապահովի թե կուսակցությունների զարգացման, եւ թե առանձին անհատների դրսեւորման համար»: Հայտարարությանը միացավ նաեւ ԱԺՄ-ն:

Ն. Գ.

Առաջին հանրապետությունը՝ ժամանակակիցների վկայությամբ

Հայաստանի առաջին հանրապետության 80-ամյա հոբելյանի նախօրյակին լույս տեսավ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության «Ազգայնական մատենաշարի» 9-րդ գրքույկը՝ «Հանրապետական» պաշտոնաթերթի եւ Ե. Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանի համատեղ հրատարակությամբ: «1918... ժամանակակիցների աչքերով» 2 տպագրական մամուլ ծավալով գրքույկը «նվիրվում է Հայոց պետականության վերականգնման 80-ամյակին»:

Գրքույկի նյութերը ընտրանին են Գրականության եւ արվեստի թանգարանում պահվող, բժիշկ ու բանասեր Վահրամ Թորգոմյանի «1918...» անտիպ, երկհատոր հուշամատյանի, որտեղ ժամանակակից երեւելի աշխարհիկ ու հոգեւոր հայերը իրենց կարծիքն են արտահայտել Հայաստանի Հանրապետության երեւույթի մասին: Այդ կարծիքները տարուբերվում են զգացական ու բանական արտահայտությունների միջեւ: Առավել ուշագրավ են հետեւյալ մտքերը, որոնք ուսանելի են նաեւ այսօր.

– Անհնարին է խաղաղությունն ու վերջնական հաշտությունը մեր հարեւանների... հետ՝ առանց հայ ցեղի լիակատար համախմբումին, առանց Հայ Հայրենիքի լիակատար ազատագրումին (Ավետիս Ահարոնյան):

– Գանգատը չի օգնել ոչ ոքի ու երբեք: Գո՛րծ է հարկավոր, ույժերի լարում ու յաղթելու կամք: Իսկ եթե հարկ է մեռնել՝ պետք է մեռնել հեզ լռության մեջ (Հովհաննես Քաջազնունի):

– ...Հայ ժողովուրդը պետք է ամենից շատ հենվի իր ոտքերի եւ իր ստեղծագործական հանճարի վրա: Օտարի օգնությունը կարող է միայն լրացնել մեր սեփական ջանքերը (Ալեքսանդր Խատիսյան):

Բաբկեն եպս. Գյուլեսերյանը (հետագային՝ աթոռակից կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիո) շեշտը դնում է Հայաստանում եւ գաղութներում վերաշինության վրա, որի հիմերն են «մայրենի հողը, մայրենի արյունը, մայրենի լեզուն եւ մայրենի եկեղեցին», «ամենեն սարսափելի դավաճանություն» հայտարարելով վերաշինության գործին խանգարելը:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Սամուլի ազգային ակումբն ընտրեց հին նախագահին ու նոր վարչություն

Օրերս Սամուլի ազգային ակումբի տարեկան ժողովում ՍԱԱ նախագահ վերընտրվեց «Ազատություն» ռադիոկայանի աշխատակից, «Ազգի» նախկին լրագրող Նարինե Մկրտչյանը: Ակումբի վարչության անդամներ ընտրվեցին (ի դեպ, վարկանշային ընտրության տարբերակով) «Նոյյան տապանի» գլխավոր տնօրեն Տիգրան Հարությունյանը, «Մայրաքաղաք» ծրագրի ղեկավար Արամ Հովհաննիսյանը եւ երկու թղթակիցներ «Նոյյան տապանից»՝ Աննա Տռուզյանն ու Գայանե Մելիքյանը: Ինչպես նշեց Ն. Մկրտչյանն իր հաշվետու ելույթում, Սամուլի ազգային ակումբի առավելությունը լրագրողական մյուս կազմակերպությունների նկատմամբ այն է, որ կարողացավ շատ կարճ ժամանակամիջոցում համախմբել գործող լրագրողների, մարդկանց, ովքեր ամեն օր մամուլում ու եթերում են եւ գիտեն հայաստանյան ԶԼՄ-ների ու լրագրողների խնդիրները: «Հենց այդ առավելության շնորհիվ էր, որ ՍԱԱ-ն կարողացավ ջարդել արդեն ընդունված կաղապարները՝ ծանր, պաշտոնական, ոչինչ չասող մամլո ասուլիսները վերածելով ջերմ, անկաշկանդ, իրավահավասար հանդիպումների՝ լրագրողների եւ քաղաքական, պետական, տնտեսական, հասարակական գործիչների հետ՝ սրճարանային անկաշկանդ մթնոլորտում: Այդ դաշտը մենք գրավեցինք եւ այժմ այդ գործիչներն իրենք են ձգվում դեպի մեզ», ասաց Ն. Մկրտչյանը: Անցյալ մեկ տարվա ընթացքում ՍԱԱ-ն 40-ից ավելի նմանատիպ հանդիպումներ է կազմակերպել «Հրապարակ թեմա», «Աշխարհը եւ մենք», «ԶԼՄ-ները եւ ժողովրդավարությունը», «Տնտեսական ուղեծիր», «Սփյուռք», «Հայաստանը եւ ընտրությունները» ծրագրերի շրջանակներում: Նախատեսված է իրականացնել նաեւ «Հոգեւոր Հայաստան» ծրագիրը:

Մեկ տարվա ընթացքում ակումբը կազմակերպել է նաեւ երեք մեծ քննարկում՝ «Հայաստանը եւ ընտրությունները» եւ «Տնտեսական ուղեծիր» ծրագրի շրջանակներում: Ակումբի ամենահիշարժան միջոցառումներից էր «Ազատ եւ արդար ընտրությունների անցկացման հուշագրի» ստորագրումը՝ ՀՀ նախագահության թեկնածուների մասնակցությամբ, այցելությունը ԼՂՀ եւ հանդիպումը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Առաջինի հետ:

«Սամուլի ազգային ակումբի ձեւավորման եւ կայացման փուլն արդեն անցել է, եկել է զարգացման փուլը», լավատեսորեն արձանագրեցին ակումբի անդամները:

Գ. ՄՈՒՌՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՍՈՑԻԱԼ-ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

Հայաստանում թերսնուցման երևույթները՝ հարցականի տա՞կ

Առողջապահության նախարարությունը Հռոմի սննդի ինստիտուտի մասնագետների հետ համատեղ, ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի և փախստականների գերագույն հանձնակատարի հայաստանյան գրասենյակի աջակցությամբ մայիսի 26-ից իրականացնում է և այսօր կավարտի երեխաների և կանանց, ինչպես նաև փախստականների շրջանում թերսնուցման երևույթների բացահայտմանը (սնուցման վիճակի գնահատմանը) ուղղված մի ծրագիր: Ծրագրի նպատակն է ի հայտ բերել թերսնուցմամբ պայմանավորված «հիպովիտամինոզ» կոչվող երևույթի, մասնավորապես A և D վիտամինների, յոդի անբավարարության, ռախիտի առկայությունը հանրապետությունում:

Բնական է ենթադրել, որ վերջին տարիներին բնակչության մեծամասնության սոցիալական ծանր վիճակում ամենախոցելի խմբերի՝ երեխաների, հղի կանանց և կերակրող մայրերի գերակշիռ մասը տառապում է թերսնուցմամբ, սակայն կոնկրետ հետազոտությունների վրա հիմնված հավաստի տվյալներ նախարարությունում, պարզվում է, առկա չէին: 1993–95 թթ. կատարված հպանցիկ հետազոտությունը SIDISI ամերիկյան կազմակերպության կողմից նկատելի շեղումներ (քաշի էական անկման առումով) չէր արձանագրել, սակայն տպավորությունը խաբուսիկ էր. Սննդի ածխաջրածինների ավելցուկ և սպիտակուցների անբավարարություն «սպրող» միօրինակ սնունդն առավել հեռահար հետևանքներով է հղի և, մասնավորապես, տարիքին անհամապատասխան հասակի (բոյի) դրսևորմամբ վտանգավոր է հատկապես երեխաների համար: Հետազոտությունները արձանագրել են, որ հասակի շեղումները Հայաստանում աճելու միտում ունեն և հանգեցնում են հարմարվողականության անկման, հիվանդացության բարձրացման և անբավարարության տարբեր վիճակների խորացման:

Հանրապետությունում թերսնուցման հետ կապված նմանօրինակ երևույթների առկայությունը հստակեցնելու նպատակն էլ հենց դրված էր վերոհիշյալ ծրագրի հիմքում, որ իրականացնում են 15 մասնագիտացված խմբեր՝ իտալացի մասնագետների օգնությամբ և մասնակցությամբ: Յուրաքանչյուր խմբում ընդգրկված է մեկական մանկաբույժ, լաբորանտ և, այսպես ասած, հարցազրույց վարող: Հետազոտությունն անցկացվում է հանրապետության մարզերից պատահական ընտրության սկզբունքով առանձնացված բնակավայրերում: Հարցազրույցի միջոցով պարզվում են ընտանիքի եկամուտները և սնուցման ուղղվածությունը, որից հետո մանկաբույժի հետազոտությունն ի հայտ է բերում զոբի, յոդի պակասի, ռախիտի, վիտամինային անբավարարության հետ կապված երևույթները: Հարկ եղած դեպքում տեղում լաբորատոր հետազոտության միջոցով որոշվում է երեխաների և կանանց արյան տոկոսը: Միաժամանակ արյան և մեզի կենսաբանական նմուշները ուղարկվում են պերինատոլոգիայի, մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի հանրապետական կենտրոնի լաբորատորիա՝ առավել հիմնավոր հետազոտությունների համար: Հետազոտական աշխատանքներից հետո (մինչև հունիսի 16-ը) տեղի կունենա արդյունքների նախնական վերլուծություն երկու իտալացի մասնագետների կողմից, իսկ վերջնական արդյունքները կամփոփվեն Հռոմի սննդի ինստիտուտում և կուղարկվեն նախարարություն, որտեղ կգրանցվեն համապատասխան մասյաններում և հետագայում, ներկայացվելով դոնոր կազմակերպությունների ուշադրությանը, կկողմնորոշեն վերջիններիս՝ առավել նպատակային օգտագործելու իրենց միջոցները:

Իբրև այս ծրագրի շարունակություն, որ, ըստ առողջապահության նախարարության պաշտոնյաների, չի սահմանափակվելու լոկ հետազոտական աշխատանքով, նախատեսվում է ներդնել երեխաների աճի հսկման համակարգ, որպիսին այսօր գործում է մանկական պոլիկլինիկաներում՝ մինչև 1 տարեկան երեխաների համար: Բացի այդ, անհրաժեշտության դեպքում կկիրառվեն այսպես կոչված սնուցման (որոշակի սննդատեսակների բաշխման) մարդասիրական ծրագրեր: Մասնագետների խմբերը, որ աշխատել են Սյունիքի, Եղեգնաձորի, Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի մարզերում, Բաղրամյանի և Էջմիածնի շրջակայքում, հետազոտություններում ընդգրկել են մինչև 5 տարեկան երեխաներ և մինչև 46 տարեկան մայրեր ունեցող ընտանիքներ:

Հետազոտությունը՝ հետազոտություն, բայց «թերսնուցում կա՞ Հայաստանում» հարցին մեր բնակչության մեծամասնությունը թերևս քմծիծաղով կպատասխաներ. «Երբ ասենք չկա՝ կհավատա՞ք»...

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ Ազգային ժողովը մերժեց Արկադի Ղուկասյանի առաջարկը

Սկիզբը էջ 1

Արտաքին հարաբերությունների հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Բորիս Առուշանյանը առաջարկեց կառավարության ներկայացուցիչ Ժիրայր Պողոսյանին «պատգամավորների վզին չփաթաթել «ճգնաժամ» բառը», ու չփորձել արդիականացնել իրադրությունը հանրապետությունում՝ հաշվի առնելով ԼՂՀ շուրջ ստեղծված աշխարհաքաղաքական իրավիճակի առանձնահատկությունները:

ԼՂՀ նախագահի առաջարկած օրինագծերի դեմ արտահայտվեցին նաև կրթության և գիտության հանձնաժողովի նախագահ Արկադի Սողոմոնյանը, գյուղատնտեսության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Արտո Սարգսյանը, տնտեսա-վարկային հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Կարեն Ներսիսյանը, մարդու իրավունքների և ազգային փոքրամասնությունների հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Աշոտ Սարգսյանը: Ելույթ ունեցող որոշ պատգամավորների կարծիքով տնտեսական ճգնաժամի որոշ տարրերը իրոք կվերածվեն քաղաքական լիարժեք ճգնաժամի, եթե ընդունվի այն մոդելը, որը քննարկման է ներկայացվել Արկադի Ղուկասյանի կողմից:

Այնուհետև, օրվա երկրորդ կեսին ժողընտրյալները ձեռնամուխ եղան օրինագծերի բաց քվեարկությանը: 16 դեմ, 5 կողմ և 6 ձեռնպահ ձայների հարաբերակցությամբ ԼՂՀ նախագահի ներկայացրած օրինագծերը մերժվեցին ԱԺ-ի կողմից: ԼՂՀ նախագահի աշխատակազմի ներկայացուցիչ, պատգամավոր Կարեն Բաբուրյանը մտավախություն հայտնեց, որ ԼՂՀ նախագահը կարող է ցրել խորհրդարանը: Սակայն կրթության և գիտության հանձնաժողովի նախագահ Արկադի Սողոմոնյանը պատասխան ելույթում նշեց, որ խորհրդարանը իրավասու է չընդունելու նախագահի ներկայացրած օրինագծերը և վերադարձնել դրանք լրամշակման: Իր հերթին պաշտպանության և անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Մուրադ Պետրոսյանը տեղեկացրեց, որ հանրապետության ղեկավար Արկադի Ղուկասյանը խոստացել է հրաժարական տալ, եթե օրինագծերը մերժվեն օրենսդրական գերագույն մարմնի կողմից:

Պատգամավորների կարծիքով՝ ԼՂՀ նախագահը կարող է նաև ժամանակավորապես ստանձնել վարչապետի պաշտոնը մինչև գործադիր մարմնի ղեկավարի նոր նշանակումը:

Արտահերթ նիստին մասնակցում էին հանրապետության բոլոր ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչները: Սրանով ԼՂՀ ԱԺ նիստը ավարտեց իր աշխատանքը: Հիմնական իրադարձությունները ամենայն հավանականությամբ տեղի կունենան նիստից հետո:

ԿԱՊԵՐ

Լեհաստանում բացվեց ՀՀ դեսպանություն

Այս տարվա հունվարի վերջին ՀՀ նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի Լեհաստան կատարած պաշտոնական այցով ՀՀ դեսպանության բացման համաձայնություն ձեռք բերվեց, որը պայմանավորված էր ոչ միայն քաղաքական թելադրանքով, այլ նաև ժամանակի պահանջով:

Լեհաստանը, Չեխիան, Հունգարիան կենտրոնական Եվրոպայի այն առաջնային երկրներից են, որոնց մուտքը ՆԱՏՕ կկայանա 99-ին և արդեն իսկ տարվում է Եվրոպական միությանն անդամակցելու համապատասխան գործընթաց: Մասնավորապես Լեհաստանը եվրոպական ընդհանուր քաղաքականության, տնտեսության զարգացման գործում ունի զգալի կշիռ, յուրօրինակ կամուրջ է Արևելքի և Արևմուտքի միջև և էական ազդեցություն կարող է ունենալ նաև մեր տարածաշրջանում: Լեհաստանը եվրոպական կառույցների ինտեգրման գործընթացում Հայաստանի համար նաև ուղենիշ է, ուստի առաջնային է այդ երկրի հետ կապերի առավել ամրապնդումը: Այս տարի Լեհաստանը նաև ԵԱՀԿ նախագահող երկիր է և բացառված չէ, որ Հայաստանի շատ գործառույթներ պայմանավորվեն այդ երկրի հետ անմիջական շփումներով: Արևմուտքի աջակցությամբ՝ խոշոր ներդրումների շնորհիվ Լեհաստանը ուժգնորեն կարողացավ զարգանալ և արդեն իսկ ինքն է փնտրում շուկաներ և ունի ներդրումների լայն հնարավորություններ:

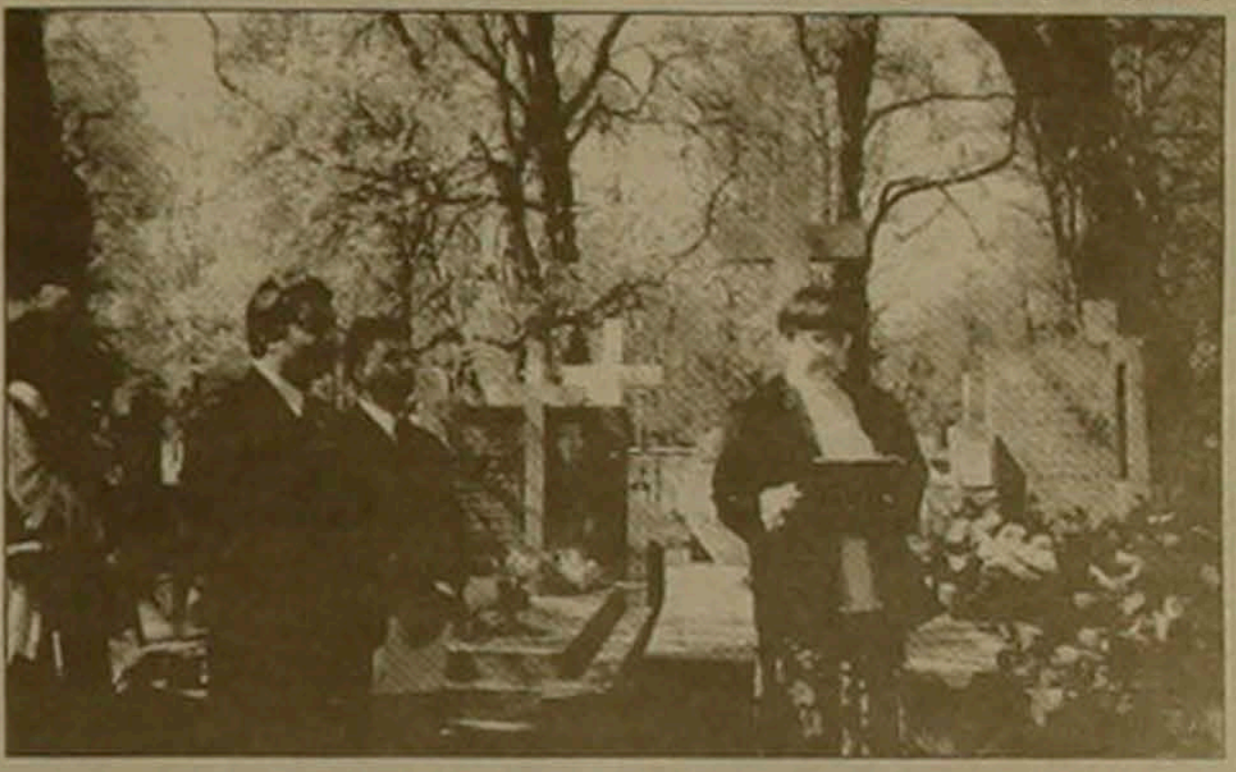

Բոգդան Գեմբարսկու շիրիմի մոտ նրա դուստր՝ Զոֆիա Յարմոլսկա-Գեմբարսկայի հետ

Կարևորելով Հայաստան-Լեհաստան փոխհարաբերությունները՝ ապրիլի 6-ին Վարշավայում բացվեց ՀՀ դեսպանություն: ՀՀ ԱԳՆ երկրորդ եվրոպական բաժանմունքի տնօրեն, Լեհաստանում ՀՀ գործերի հավատարմատար Աշոտ Հովակիմյանից տեղեկացանք, որ ներկայումս Լեհաստանում մոտավորապես 100-150 հազար ՀՀ քաղաքացիներ են բնակվում, որոնց մեծամասնությունը որևէ կարգավիճակ չունի: Ապրիլի 1-ից Լեհաստանը ՀՀ քաղաքացիների համար կիրառում է մուտքի արտոնագրման նոր կարգ, որն առավել դժվարացրել է ելքն ու մուտքը: Պրն Հովակիմյանի հավաստմամբ՝ մինչ օրս չկա ճշգրիտ վիճակագրություն Լեհաստանում հայերի գործունեության վերաբերյալ և չկա նրանց շահերը պաշտպանող որևէ կազմակերպություն: Իսկ Լեհաստանը Եվրամիության ինտեգրման գործընթացում ունի հստակ պարտավորություններ, որի առաջնային պահանջով լեհական սահմանը պետք է դառնա ԵՄ-ի ընդհանուր սահմանը, մինչդեռ Լեհաստանի արևելյան սահմանը թափանցիկ է և ԱՊՀ երկրների քաղաքացիներին ազատ մուտք ու ելքի հնարավորություն է ընձեռում: Այս առումով ԵՄ պահանջներից առաջնայինը սահմանային ռեժիմի խստացումն է: Այս հանգամանքում հարվածի տակ է դրվում տուրիզմը, բայց շատերն հատկապես այդ պատրվակով են երկիր մուտք գործել և տարիներ ի վեր անօրինական ձևով հաստատվել: Պրն Հովակիմյանի խոսքերով, ներկայումս Լեհաստանի բանտերում կան մեծ թվով ՀՀ քաղաքացիներ, առկա են սպանության դեպքեր, ստեղծված է անառողջ մթնոլորտ, և լեհական հեռուստատեսությամբ երբեմն շահարկվում է «հայկական մաֆիա» արտահայտությունը: Մինչ ՀՀ դեսպանատան հիմնումը ՀՀ քաղաքացիների հիմնախնդրով զբաղվում էր Լեհաստանում Ռուսաստանի դեսպանությունը: ՀՀ դեսպանատան բացումն արդեն ժամանակի թելադրանք էր, սակայն պարզվում է, որ քայլը չի ողջունվում հայերի կողմից, քանի որ դեռևս հստակ պատկերացում չունեն, որ դեսպանատան գերխնդիրը նաև Լեհաստանում հայերի շահերի և իրավունքների պաշտպանումն է, ինչպես նաև նրանց օժանդակելը լեհական հասարակության մեջ ինտեգրման գործում, այլ ոչ թե երկրից լեհական իշխանությունների օժանդակությամբ արտաքսումը: Պրն Հովակիմյանի հավաստմամբ՝ ներկայումս ստեղծված է մի իրավիճակ, ըստ որի լեհերը հայերի մասին միմիայն բացասական վերաբերմունք ունեն: Մինչդեռ Լեհաստան-Հայաստան կապերը դարերի վաղեմություն ունեն հատկապես մշակույթի բնագավառում: Պրն Հովակիմյանի համոզմամբ՝ պետք է արվի հնարավորինը միջոցառումների և գիտական և այլ հանդիպումների միջոցով ապացուցել, որ հայերը ոչ միայն առևտրով զբաղվող, այլ հարուստ մշակույթ ունեցող ազգ են, որը երկարատև աշխատանք է պահանջում: Եվ այս ճանապարհին առաջին իսկ միջոցառումն անցկացվեց ապրիլի 24-ին Վարշավայի Բրոդնոյի գերեզմանատանը, լեհ գրող, հրապարակախոս Բոգդան Գեմբարսկու (որը ժամանակին բազմիցս Հայոց ցեղասպանության հարցն է բարձրացրել) շիրիմին ՀՀ դեսպանության կողմից ծաղկեպսակ է դրվել: Անդրադառնալով հետագա աշխատանքներին, պրն Հովակիմյանը նշեց, որ քաղաքական, տնտեսական և մշակութային առումներով լուրջ աշխատանքներ են սպասվում, փորձեր են արվում տեղացի առևտրականներին հասկացնել, որ այս ձևով կեցություն հաստատելը հեռանկարային չէ: Իսկ եթե նախընտրում են այդ երկրում բնակություն հաստատել, ապա դա պետք է կատարվի օրինական ճանապարհով:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

ԱԺՄ-ն կմասնակցի ընտրություններին

Ինչպես արդեն հայտնի է, Ազգային ժողովի երեք թափուր ընտրատարածքներում հոկտեմբերի 25-ին տեղի կունենան լրացուցիչ ընտրություններ: Այդ ընտրատարածքներից մեկը՝ 54-րդը, գտնվում է Գյումրիում: Օրերս կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հաստատած օրացուցային պլանի հրապարակումից հետո հրավիրված նիստում ԱԺՄ Գյումրիի վարչությունը որոշել է ակտիվորեն մասնակցել այդ ընտրություններին: Ըստ հավաստի աղբյուրների, քաղաքային կազմակերպությունը կառաջադրի իր թեկնածուին: Արձանագրելով, որ վերջին տարիների ընտրություններում որպես կանոն «հիմնական դերակատարները համարվում են տեղական իշխանությունները և քաղաքային հեղինակությունները», ԱԺՄ Գյումրիի վարչությունը որոշել է համագործակցության նպատակով բանակցել քաղաքում գործող բոլոր կուսակցությունների հետ:

Գ. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

էներգետիկա

– Ինչպիսի՞ն է ատոմակայանի վիճակն ու հուսալիությունն այսօր:

– Ընդհանուր առմամբ, կայանի ընդհանուր հզորությունը 815 մգվտ է, սակայն այսօր աշխատում է նրա միայն մեկ բլոկը (407,5 մգվտ): Այն ժամանակ, երբ խիստ կարիք կար, ատոմակայանից պահանջվում էր օրական 9 մլն կվտ ժամից ավելի էլեկտրաէներգիա: Իսկ այժմ կայանը տալիս է իր մեկ բլոկի միայն 40 տոկոսը: Ընդհանրապես պետք է հիշել, որ ցանկացած անկայուն վիճակ կամ փոփոխություն հանգեցնում է եւ վառելիքի գերածախսի, եւ բավականին իջեցնում է հուսալիությունը: Կա մի այդպիսի ցուցանիշ՝ տեղադրված հզորության օգտագործման գործակից (ՏՀՕԳ), որը լավագույնս պետք է լինի 95-96 տոկոս: 95-ին, երբ թողարկվեց կայանի առաջին բլոկը, ի զարմանս բոլորի, ՏՀՕԳ-ը կազմեց մոտ 84 տոկոս, դա լավագույնն էր այն լավ տարիների համար, եւ մենք միանգամից մտանք լավ ցուցանիշներով կայանների

դիսպետչերական ծառայություն, «Հայէներգո», որը իրագործում է ամբողջ համակարգի էլեկտրաէներգիայի տեղափոխման ֆունկցիան, դրանից ներքեւ կա մի ամբողջ հսկայական ցանց՝ ցածրավոլտ սպասարկող համակարգ, եւ, վերջապես, կա նախարարություն եւ էներգետիկ հանձնաժողով, որոնք պետք է այդ հարցերը կարգավորեն: Ես արտադրողն եմ, չպետք է մտածեմ այդ հարցերի մասին, եւ շատ ցավով եմ լսում նման բաներ, որովհետեւ ստացվում է նաեւ, որ մենք այս ամբողջ լարված ահռելի ծանր աշխատանքը կատարել ենք իզուր: Եթե կարելի էր կարգավորել ռեժիմը եւ 24-ժամյա էներգամատակարարում ապահովել առանց ատոմակայանի, էլ ինչո՞ւ էինք թողարկում այն: Այն ժամանակ ես որպես էներգետիկ համոզված էի, որ ուրիշ ելք չունեինք, որովհետեւ հիդրոկայանների հզորությունը չէր բավարարի շուրջօրյա հոսանքի համար, ջերմային կայանները որպեսզի աշխատեին, կամ պիտի մազութ ունենային, որը երկաթուղու

լիսոփայության դոկտորի կոչումն էր:

– Ձեր կարծիքով ինչպե՞ս պետք է կարգավորվի «Հայէներգոյի» եւ մյուս մատակարարների, զորօրինակ՝ ատոմակայանի հարաբերությունները:

– Միանշանակ է, որ ընդհանրապես բոլոր տնտեսավարող սուբյեկտները պետք է աշխատեն ոչ թե ադմինիստրատիվ թելադրանքով ու միջամտությամբ, այլ՝ կնքված պայմանագրերի յուրաքանչյուր կետը սրբորեն կատարելով: Այլապես ի՞նչ է ստացվում, ամիսներ շարունակ յուրաքանչյուր կետի շուրջ վեճերով ու քննարկումներով կնքվում է պայմանագիրը, բայց հետագայում չի աշխատում: Օրինակ, պայմանագրի մեջ հստակ գրված է, որ հաջորդ ամսվա 15-ից էներգիայի փողը չվճարվելու դեպքում կլինեն մեծ տուգանքներ, բայց քանի որ մեր խնդիրը ժողովրդին էներգիայով ապահովելն է, ոչ թե «Հայէներգոյին» «խեղդելը», որն առանց այն էլ խեղդված վիճակում է, ասում ենք՝ «ի սեր Աստծո, թող մեր վաստակածը տան, մենք դրանով էլ

միակ շիտակ ճանապարհն է՝ դրական արդյունքների հասնելու համար:

– Ինչպիսի՞ վնասներ էր կրել նախքան վերագործարկվելը:

– Համեմատելու բան չի կարող լինել: Կայանը 4 տարի անհեռանկար կանգնել էր՝ չունենալով բացարձակ ծրագիր: Ըստ երեւույթին, ում որ պետք էր եղել կանգնեցնել, նրանք հաշվարկել էին, թե ինչ վիճակի կհասցվի ատոմակայանը մի քանի տարի հետո, եւ ճիշտ էին հաշվարկել: Եթե ես էլ խոսեի, կստացվեր, որ ուզում եմ ինձ հերոսի տեղ դնել, ծանրացնել իմ առաքելությունը, բայց դա չէր պետք այն ժամանակ: Առաջին օրը ատոմակայան մտնելով ես զզվանք, ահռելի հիասթափություն ապրեցի, նույնիսկ լաց եղա, երբ տեսա կայանի վիճակը, բայց ես չէի եկել փլատակների վրա նստել-լացելու: Հիմա էլ ես բողոքներով մատի փաթաթան չեմ դարձնում թերությունները, այլ աշխատում եմ շտկել դրանք: Մայիսի 7-ին նշանակվեցի եւ մայիսի 8-ին հրաման տվեցի անցկացնել հաշ-

շարունակվել՝ չօգտագործել կայանի հնարավորություններն ու արտաքին շուկաները:

– Պարզապես կան կարեւոր միջոցառումներ, որոնք վաղուց հայտնի են, ուղղակի պետք է կատարել եւ որքան հնարավոր է արագ: Առաջինը՝ պետք է ունենալ ճիշտ տարիֆային համակարգ, էներգիան բաշխել երեք տարիֆով: Էժան «գիշերային տարիֆ» մտցնելով շատ հարցեր կլուծվեն. վերջին հաշվով աշխարհում կա նաեւ 5 տարիֆանոց համակարգ: Երկրորդը՝ ապահովել արտահանման ճիշտ գրաֆիկ՝ մեր բեռի գրաֆիկի հետ ներդաշնակ, քանի որ էներգիայի ավելցուկ ունենք: Իսկ արտահանման հնարավորությունները խստորեն կապված են մեր հանրապետության արդյունաբերության եւ մնացած ճյուղերի զարգացման եւ էներգասպառման հետ: Եթե հայտնի լինի, թե, օրինակ, 2001 թ.-ին ինչքան էներգիայի պահանջարկ կլինի հանրապետությունում, արդեն դրանով էլ էներգետիկները կկողմնորոշվեն, թե ինչքան էներգիա պետք է արտադրվի

Պե՞տք է ատոմակայանը Հայաստանին

Պատասխանը կլինի այն ժամանակ, երբ կպարզվի, թե ինչ ուղիով է զարգանալու Հայաստանի տնտեսությունը

Հայաստանի էներգետիկ համակարգը վերլուծելիս չպետք է կորցնել անաչառությունը, կոչ է անում ատոմակայանի տնօրեն Սուրեն Ազատյանը

Հայաստանի էներգետիկ համակարգում վերջին մեկ ամսում կատարվող ինտենսիվ ստուգումները հանգեցրին համակարգի մի քանի խոշոր ձեռնարկությունների, այդ թվում՝ «Հայէներգոյի» մի շարք պաշտոնյաների ձերբակալության: Էներգետիկ համակարգի շուրջ քննարկումները հրատապ են մնալու այնքան ժամանակ, քանի դեռ չեն լուծվել մի շարք կարեւոր խնդիրներ, որոնց շղթայում ատոմակայանն ունի իր յուրահատուկ տեղը: Չնայած նրան, որ 1989-93 թթ. դադարից հետո վերագործարկվելով, 1995 թ. հոկտեմբերի 5-ից ատոմակայանը արդեն երրորդ տարին ապահովում է Հայաստանի բնակչության համար տաք ու լուսավոր ձմեռ՝ շուրջօրյա էլեկտրամատակարարմամբ, ատոմակայանի «սարսափը» 88 թ. աղետալի երկրաշարժից եւ էկոլոգիական շարժումներից հետո շարունակում է մնալ մեր ենթագիտակցության մեջ: Այդպե՞ս է իրականում եւ ինչպիսի՞ հեռանկարներ ունի ատոմային էներգիան Հայաստանում: Ներկայացնում ենք հարցազրույց ՀԱԷԿ-ի տնօրեն Սուրեն Ազատյանի հետ, որի տնօրենության հինգ տարին լրացավ վերջերս:

շարքը: Իսկ անցյալ տարի նույն էներգահամակարգի ոչ օպտիմալ ռեժիմների եւ բեռնվածության պատճառով պլանով նախատեսված 2 մլրդ 100 մլն-ի փոխարեն ընդամենը 1 մլրդ 600 մլն արտադրեցինք: Այստեղ արդեն ՏՀՕԳ հաշվելն անհեթեթություն է:

– Այդ առումով կարո՞ղ ենք ասել, որ մեր ատոմակայանը բացառիկ է:

– Ոչ թե ատոմակայանը, այլ՝ մեր էներգետիկ համակարգը եւ բեռնվածության գրաֆիկը: Վերջին հաշվով մեր նպատակը չէր զարմացնել աշխարհին, թե ատոմակայան թողարկեցինք, կարեւորն այն էր, որ էլեկտրաէներգիայի ընդունելի, մատչելի գներ լինեին: Դա է խնդիրների խնդիրը: Ճիշտ է, մի կարեւոր հարց լուծվեց, 2 ժամի փոխարեն բնակչությանն ապահովվեց շուրջօրյա էլեկտրամատակարարում, բայց մյուս կողմից՝ էներգիան սպառողներին չզոհացրինք:

– Այդ թվում նաեւ Արշակ Սադոյանի՞ն, որի էլեկտրաէներգիայի գների վերաբերյալ ԱԺ-ում պարբերաբար բարձրացվող հարցն արդեն գիտեն բոլորը: Ի դեպ, ո՞րն է այդ հարցի պատասխանը

– Համենայն դեպս ես չպետք է պատասխանեմ այդ հարցին: Կա

շրջափակման պատճառով չկար, կամ գազ, որի խողովակաշարերը տասնյակ անգամ այդ ժամանակաշրջանում պայթեցվեցին: Ափսոս չէ՞ր ատոմակայանի նման հրաշք ունենալ եւ գտնվել խավարի մեջ, այսքան գրկանքներով Սեւանի ջուր «խմել»: Դրա համար միակ ելքը նրա վերագործարկումն էր: Հայտնի հերոսի խոսքերով՝ «իբր կյանքս ինչի անցավ»:

– Ուրեմն, ձեր կարծիքով ավելի լավ է ատոմակայանը ընդհանրապես չաշխատի՞, քան թե աշխատի թերբեռնվածությամբ:

– Վերջին տարիներին Հայաստանի բոլոր ձեռնարկությունների համար է դա ընդհանուր՝ ով շատ է աշխատում, նա էլ վնասով է դուրս գալիս: Սա փաստ է: Կոնկրետ ատոմակայանի համար չաշխատելն ավելի ձեռնտու կլիներ այն պարզ պատճառով, որ, միեւնույն է, ինչքան արտադրենք, վարձատրվում ենք մեր վաստակածի 20 տոկոսի սահմաններում, իսկ ծախսերն ու մուծումները պահանջվում է կատարել: Հիմնական հզորությունն առայժմ կարողանում ենք պահպանել ՀԱԷԿ-ի հաշտ ու համերաշխ կոլեկտիվի շնորհիվ: Իմիջիայլոց, էներգետիկայի ոլորտը հաճախ է քննադատվում՝ ցավոք բոլորովին անտեսելով այն լավը, որ կա ավանդույթներով հարուստ էներգետիկայի բոլոր ձեռնարկություններում անխտիր: Դուք բնակա՞ն եք համարում, որ Հայաստանի Առաջին Հանրապետության 80-ամյա տարելիցի կապակցությամբ պարգեւատրվածների մեջ ոչ մի էներգետիկ չկար: Մի՞թե 30 հազ. մարդուց գոնե երեքը չեն մնացել, որոնց շնորհակալություն հայտնվեր: Ի դեպ, ես ինքս այդպիսի խնդիր չունեմ, քանի որ ատոմակայանի վերագործարկման համար իմ բաժին ժամացույցը այն ժամանակվա վարչապետ Բագրատյանից արդեն ստացել եմ, իսկ ինչ վերաբերում է պարգեւատրումներին, ապա առաջին «Պատվո նշան» շքանշանը ստացել եմ դեռեւս 77 թ.-ին, իսկ վերջին պարգեւս ՍՍԿ-ի միջազգային ակադեմիայի տված փի-

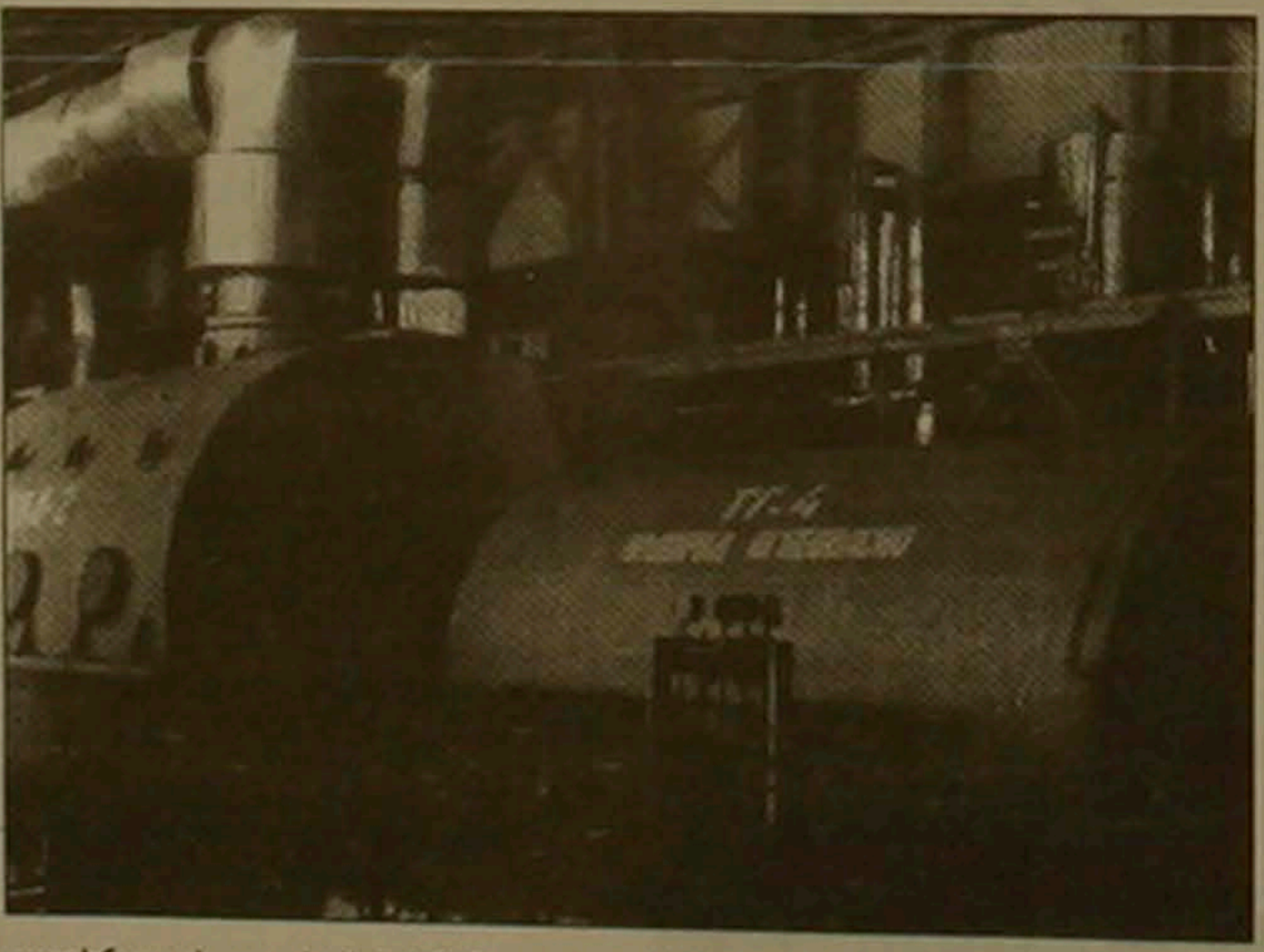

արդեն բավարարված կլինենք»:

– Դուք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ շատ ջերմ հարաբերությունների մեջ եք եղել: Այդ մտերմությունը ինչ-որ դեր խաղացե՞լ է ձեր աշխատանքում:

– Նախ, երբ Տեր-Պետրոսյանն այդպիսի ծանր բեռ շալակեց, կար տարբերակ, որ ինձ շատ ավելի բարձր աշխատանք էին առաջարկում: Բայց քանի որ ես այդ տարիներին «Հայէներգոնորոգում» ՊՁ-ի տնօրենն էի, բոլոր կայանները գիտեի, ատոմակայանում էլ տասը տարի աշխատել էի, տեսնում էի, որ ոչ թե պետք է նստել կաբինետում, այլ ամեն ինչ դնել՝ բլոկը վերաթողարկելու համար: Ուրիշ գործոն չի եղել: Եթե Տեր-Պետրոսյանը այդ ծանր բեռը շալակել էր, ուրեմն ամեն մի ընկեր (ընկեր կկոչվեր, թե մի ուրիշ բան, ասենք՝ պարոն) պետք է աշխատեր մի ուրիշ ծանր բեռ էլ ինքը շալակել, որպեսզի դուրս գային ճգնաժամից: Լ. Տեր-Պետրոսյանի երեք կարեւոր ծրագրերից մեկն էլ ՀԱԷԿ-ի վերաթողարկումն էր: Կարծում եմ, որ պետք է օբյեկտիվությունը չկորցնել եւ բանականությունը բարության հետ դարձնել ամեն տեսակ փոխհարաբերությունների հիմքը, քանի որ դա

վառում, հստակ պատկերացնելու համար, թե ինչ է ինձ ժառանգություն հասել: Երեք ամիս հատիկ առ հատիկ 20 հանձնաժողովներով գրանցել ու հաշվարկել ենք, բայց այն ժամանակ անիմաստ էր դրա մասին գոռալը, քանի որ ամբողջ արտասահմանը դեմ էր վերագործարկմանը. անտեղի «լեզու էի դնելու» հակառակորդների բերանը: Կայանի 2200 աշխատողներից մնացել էին ընդամենը 1400-ը: Ցավոք, մեծ մասամբ գնացել էին լավ մասնագետները: Ի վերջո իրեն հարգող մասնագետը, առավել եւս այլազգի, չէր կարող 2 դոլար ստանալով մնալ այստեղ: Այն ժամանակ ամենակարեւորը լավ թիմ հավաքելն էր եւ մարդկանց ոգեւորությունը պահելը, քանի որ քչերն էին հավատում, թե ատոմակայանը նորից կաշխատի: 4 տարի իրենց աչքի առաջ ունենալով դեգրադացիան, մարդիկ հուսախաբ էին եղել: Այդ երկու պայմանն ապահովելուց հետո սկսեցինք աշխատել գիշեր ու զոր եւ երեք տարում կայանը հասցրեցինք վերագործարկման:

– Փաստորեն ատոմակայանը կա, բայց օգտագործվում է նրա հզորության չնչին մասը: Ձեր կարծիքով ինչքա՞ն կարող է այսպես

հանրապետությունում եւ ինչ ձեւով՝ արեւայի՞ն կայաններով, առուների վրա հիդրոտուրբիններ շարելո՞վ, բիոգազո՞վ, թե շոգեքարշ տուրբիններով: Բոլորովին կարեւոր չէ, թե Ազատյանը ատոմակայանը շատ է սիրում կամ մեկ ուրիշն էլ այն հրեշի տեղ է դնում եւ վախենում նրանից, կարեւոր է նրա տնտեսական նպատակահարմարության խնդիրը: Եթե պետք լինի, օրինակ, այս եղածին ավելացնել եւս 180 մգվտ, ուրեմն պետք չէ, որ նոր ատոմակայան կառուցվի, բայց եթե, ասենք, 2010 թ.-ին 1000 մգվտ-ի պակաս լինի, ուրեմն անպայման պետք է մտածենք նոր ատոմակայանի մասին:

– Ի դեպ, ատոմային թափոնները Հայաստանում պահելու վտանգի մասին շատ է խոսվում մամուլում եւ այլուր, եւ խոսողը հիմնականում Հակոբ Սանասարյանն է, ի՞նչ կասեք այդ հիմնահարցի մասին:

– Այն բոլոր էկոլոգները, որոնք տեղին ու անտեղի խոսում են թափոնների մասին, պետք է իմանային, որ այդ աշխատած վառելիքը մինչեւ Ռուսաստան գնալը որպես կանոն երեք տարի պահվում էր Հայաստանում նույն ՀԱԷԿ-ի տարածքում գտնվող ջրային ավազանների մեջ, քանի որ երեք տարիների ընթացքում այդ թափոնների ռադիացիոն ֆոնը անհամեմատ ավելի պակասում է: Պրն Սանասարյանին հարց եմ տալիս, թե ինչ պետք է անեինք այն թափոնները, աշխատած վառելիքը, որոնք արդեն կային երկու կանգնեցված ռեակտորների մեջ: Ավելի լավ չէ՞ր արդյոք, որ եւ կայանն աշխատեր՝ արտադրելով այնքան անհրաժեշտ էլեկտրաէներգիա եւ վաստակեր միջոցներ, որը հնարավորություն կտար հոգալու ռեսուրսները սպառելուց հետո կայանը շահագործումից դուրս բերելու ծախսերը: Իսկ դրանք հսկայական միջոցներ են, եւ ուժասպառ եղած հանրապետության համար այսօր անիրագործելի խնդիր է:

Հարցազրույցը վարեց
ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՌՈՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՆԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

Չինաստանը փորձում է գլխավոր դեր խաղալ Ասիայում

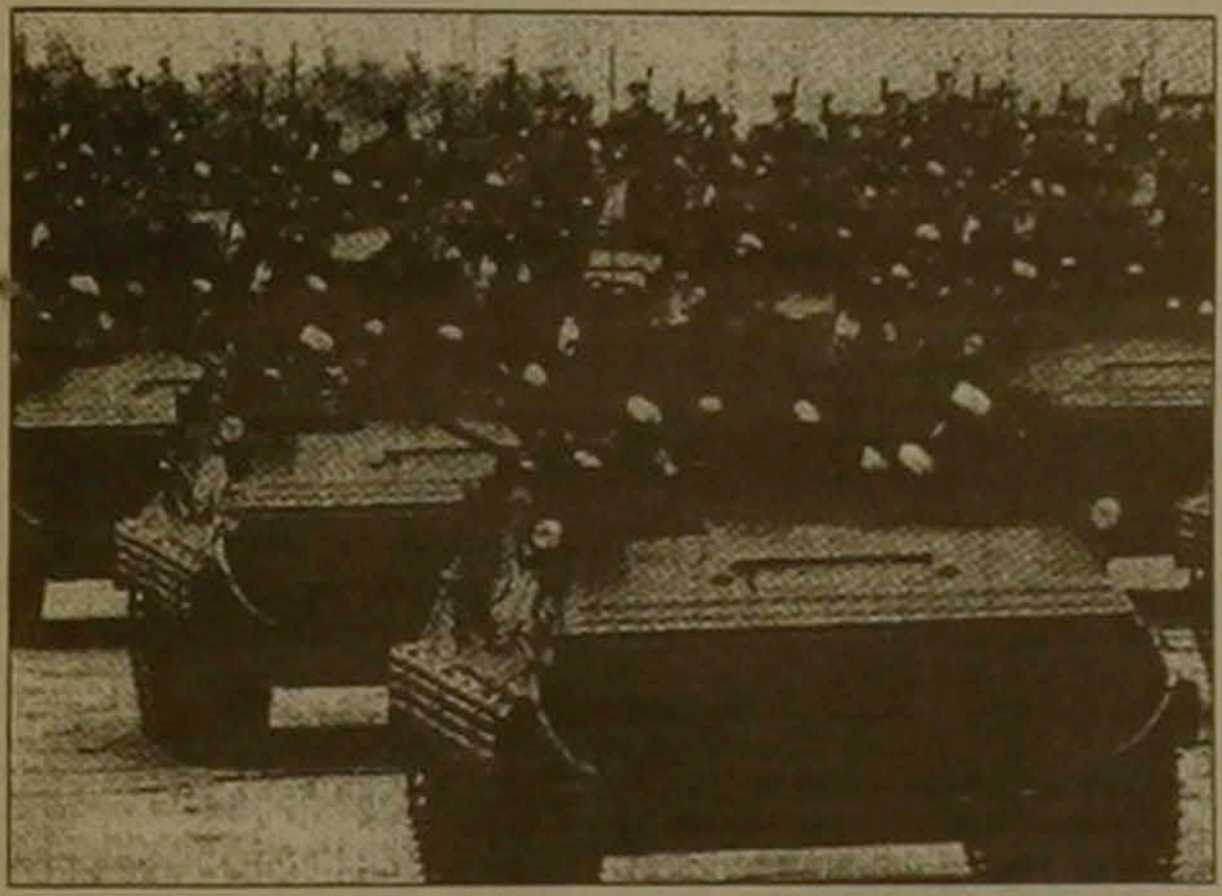

Մայիսի 28-ին Պակիստանի առաջին միջուկային պայթեցումների հայտարարման ժամանակ երկրի վարչապետ Նավազ Շարիֆը լիակատար հիմունքով նշեց, որ Պակիստանը «պարտ է» Չինաստանի դես «մեծ հարեւան» ունենալու համար: Իրոք, մայիսի կեսերին Հնդկաստանի կատարած միջուկային պայթեցումներից ի վեր չին-պակիստանյան բարեկամությունը կարծես ավելի է խորացել՝ հանում 1962 թ. չին-հնդկական պատերազմից հետո ստեղծված ռազմավարական համերաշխության:

Վերջին օրերին Պակիստանն ու Չինաստանն այնքան սերտ հարաբերություններ ունեին, որ Իսլամաբադում ՉԺՀ դեսպանը տեղյակ էր Պակիստանի կատարելիք փորձարկումներին: Մայիսի կեսերին չինական զինվորական մի պատվիրակություն գեներալ Շի Յունլոնի գլխավորությամբ այցելեց Պակիստան: Մայիսի 18-ին Պակիստանի արտաքին գործերի քարտուղար Շամշադ Ահմեդը պատասխան այցով Պեկին ժամանեց Հնդկաստանի միջուկային փորձարկումներից մի քանի օր անց՝ չինացիների մտադրությունները պարզելու նպատակով:

Պատահական չէ, որ Պակիստանի միջուկային պայթեցումներից հետո Պեկինը լոկ բավարարվեց «խոր ափսոսանք» արտահայտելով՝ հիշեցնելով, որ առաջին մեղավորը Հնդկաստանն է: Իսկ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում ՉԺՀ-ն ջանում է մեղմացնել Իսլամաբադի դեմ կիրառվելիք պատժամիջոցները:

ՉԺՀ պաշտոնական մամուլում ամեն օր Պակիստանին պաշտպանող նյութեր են տպագրվում: Խմբագրական հոդվածներում պախարակվում են Հնդկաստանի «գերիշխանական նկրտումները»: Մայիսի 19-ին Չինաստանի ժողովրդական բանակի պաշտոնաթերթը մասնավորապես գրեց. «Իր անկախացումից ի վեր Հնդկաստանը ռազմական ծավալապաշտության ուղին է բռնել: Նրա ռազմավարական նպատակներն են Հարավային Ասիայում իր գերիշխանության հաստատումը, Չինաստանի զսպումը, Հնդկական օվկիանոսի վերահսկումը եւ աշխարհում ռազմական տերության դերի ստանձնումը»:

Դեռ ստույգ հայտնի չէ, թե Չինաստանն ինչպիսի դեր է խաղացել Պակիստանի միջուկային փորձարկումներին նախորդած խորհրդակցություններում եւ արդյո՞ք փորձել է Իսլամաբադին հետ պահել փորձարկումներ կատարելու մտքից: Կամ գուցե ՉԺՀ-ն գիտակցաբար թողտվություն է հանդես բերել՝ Հարավային Ասիայում ռազմավարական հավասարակշռությունը վերականգնելու նպատակով: Ինչպես գրում է «Մոնդ» թերթը, Պեկինի համար գլխավորը, անշուշտ, Դելիին նախազգուշացնում ուղղելն էր: Բայց ՉԺՀ-ն նաեւ շահագրգռված է, որ սպառազինությունների մրցավազքը դրանով էլ սահմանափակվի, քանի որ դրա հետագա ընթացքը կարող է շատ վտանգավոր լինել: Իրոք, Հնդկաստանի առաջին փորձարկումների հենց հաջորդ օրը ԿԺԴՀ-ն սպառնաց վերսկսել իր միջուկային ծրագիրը, որն ինքը սիրով սառեցրել է 1994 թ.: Տոկիոյի արձագանքը նույնպես չի բացառվում, մինչդեռ այդ հեռանկարը Պեկինին բնավ չի ուրախացնում:

Ասիայի հարավում եւ հյուսիս-արեւելքում գտնվող միջուկային անկայունության երկու գլխավոր օջախների արանքում հայտնված Չինաստանը փորձում է գլխավոր դեր խաղալ դիվանագիտական այն բանակցություններում, որոնք վերաբերում են միջուկային զենքի տարածման կանխմանը: Այդ հարցը մասնավորապես քննարկվելու է հունիսի վերջերին ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի Չինաստան կատարելիք այցի ընթացքում:

Մինչեւ օրս ամերիկացիները չեն կարողացել Պեկինին համոզել միանալու հրթիռների տեխնոլոգիայի վերահսկման ռեժիմի կանոնակարգման պայմանագրին: ԱՄՆ-ը կասկածներ ունի, թե Չինաստանը միջուկային սարքավորումներ է մատակարարում Իրանին եւ Պակիստանին: Մինչդեռ, ինչպես նշում է «Լիբերասիոն» թերթը, չինական մամուլը հաճախակի գրում է, որ ամերիկյան հետախուզական ծառայությունները չէին կարող չիմանալ Հնդկաստանի միջուկային փորձարկումների նախապատրաստման մասին: Ուստի չինացիներն այն տեսակետն են արտահայտում, թե Վաշինգտոնը հավանաբար անուղղակիորեն խրախուսում է Հնդկաստանի զարգացումը, որպեսզի ավելի լավ «կասեցնի» Ասիայում Չինաստանի ազդեցության ուժեղացումը:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

ՄՈՍԿՎԱ

Ձերբակալվել են ՌԴ Վիճպետկոմի ղեկավարը եւ այդ կոմիտեի գլխավոր հաշվողական կենտրոնի ղեկավարությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 9 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրավապահ մարմինները հաստատել են անցած գիշեր ՌԴ Վիճպետկոմի նախագահ Յուրի Յուրկովի, նրա տեղակալի եւ այդ կոմիտեի գլխավոր հաշվողական կենտրոնի մի շարք ղեկավար աշխատակիցների ձերբակալման փաստը: ՌԴ անվտանգության համապետական ծառայության եւ ՌԴ գլխավոր դատախազության ներկայացուցիչները ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդեցին, որ «իրականացված գործողությունը կարեւոր քայլ է Ռուսաստանում կաշառակերության եւ տնտեսական հանցագործության դեմ մղվող պայքարում»:

Իրազեկ աղբյուրների տվյալներով, խուզարկությունների ժամանակ ձերբակալվածներից առգրավվել է կանխիկ 1,5 միլիոն դոլար, ինչն արդեն ինքնին վկայում է նրանց «գործունեության» մասշտաբների մասին:

Հիշյալ անձանց խումբը ձերբակալվել է «խոշոր ֆիրմաների եւ ընկերությունների մասին վիճակագրական տվյալների խեղաթյուրման համար, ինչը այդ ֆիրմաներին թույլ է տվել խուսափել հարկեր վճարելուց: Նրանք նվազեցնում էին իրական տվյալները, ինչը մեծացնում էր տնտեսության «գորշ» հատվածի բաժինը, ինչպես նաեւ մրցակիցների մասին տեղեկություններ էին վաճառում տարբեր ֆիրմաների»:

Յուրկովի նկատմամբ հետաքննությունն ու օպերատիվ դիտարկումն իրականացվում էր դեռեւս այս տարվա ապրիլից ՌԴ գլխավոր դատախազության եւ անվտանգության համապետական ծառայության ուժերով: Քննչական մարմինների տվյալներով, Վիճպետկոմում բացահայտվել է ճյուղավորված եւ լավ կազմակերպված հանցավոր համակարգ:

Յուրի Յուրկովը Ռուսաստանի Վիճպետկոմի նախագահի պաշտոնն զբաղեցնում էր 1993 թվականի հոկտեմբերից:

Թմրամիջոցների դեմ պայքարը ՄԱԿ-ի հատուկ նստաշրջանի օրակարգում

ՄԱԿ, 9 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Աշխատանքն սկսեց ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի 20-րդ հատուկ նստաշրջանը՝ թմրամիջոցների դեմ պայքարի խնդիրների շուրջ: Միավորված ազգերի անդամ 185 երկրները, որոնցից 32-ը ներկայացված են պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարներով, քննարկելու են եւ ապա հաստատելու այդ չարիքի դեմ պայքարի համապարփակ ռազմավարությունը առաջիկա տարիների համար:

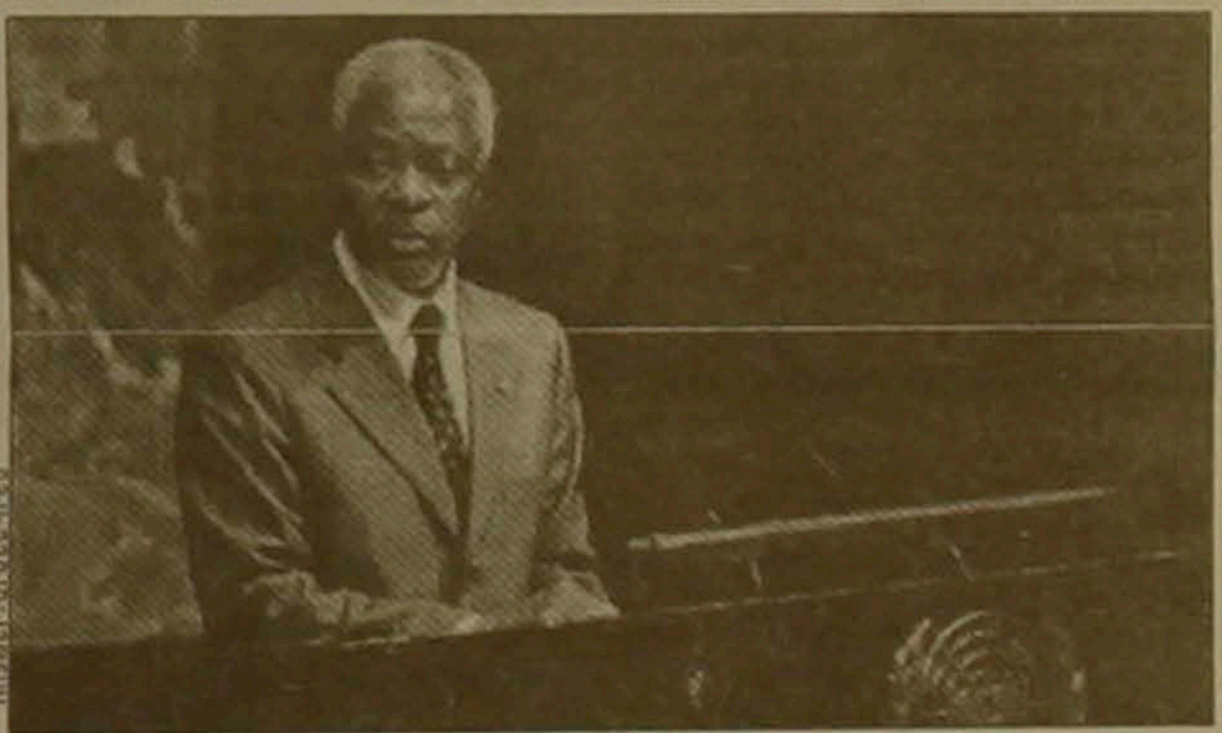

Միջազգային հանրակցությունը առաջին անգամ չէ, որ դիմում է այդ խնդրին: Դրան էր նվիրված նաեւ ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի 17-րդ հատուկ նստաշրջանը, որը տեղի էր ունեցել 1990 թվականին: Ընթացիկ նստաշրջանում, որը կտեւի երեք օր, քննարկվելու է թմրամիջոցների անօրինական շրջանառության հետ կապված խնդիրների ողջ շրջանակը՝ թմրամոլների բուժման եղանակներից եւ նրանց կողմից հարուցվող սպիդով հիվանդանալու սպառնալիքի կանխումից մինչեւ սոցիալ-տնտեսական հարցերը, մասնավորապես այնպիսիք, ինչպես թմրաբիզնեսից ստացված փողերի «լվացումը»: Վերջինը հետզհետե ավելի մեծ նշանակություն է ստանում շատ երկրների տնտեսության համար. ՄԱԿ-ի տվյալներով, թմրամիջոցների ապօրինի վաճառքից ստացվող հասույթը գերազանցում է 500 միլիարդ դոլարից:

Ինչպես նստաշրջանի բացմանը նշեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը, «թմրամիջոցների շրջանառությունը վերածվել է արդյունաբերության բազմամիլիարդանոց ընդհատակյա ճյուղի, չշրջանցելով ոչ մի երկիր: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի գնահատումներով, այն կազմում է համաշխարհային համախառն արտադրանքի 2-5 տոկոսը»: Կոֆի Անանն արտահայտվեց հօգուտ այն բանի, որ մինչեւ 2003 թվականը, ՄԱԿ-ի անդամ բոլոր պետություններն ընդունեն ազգային օրենքներ փողերի «լվացումը» կանխելու եւ դրա համար պատժելու նպատակով:

«Ինտերնետի» հիվանդները

Նրանց մատներն անդադար շարժվում են, ասես համակարգչի երեւակայական «մուկը» գործի դնելու համար: Նրանց միակ մտասեւեռումը «Ուեբ» համակարգչային ցանցն է: Այդ մարդիկ քնում եւ ուտում են լոկ գոյատեւելու համար եւ երբեք չեն հեռանում իրենց էկրաններից: «Ինտերնետի» մոլագարներից ոմանք նույնիսկ ինքնասպանություն են գործում ոչ թե երեւակայական ձեւով, այլ անմիջականորեն ցանցին միացած վիճակում: Այդ մարդիկ այսպես կոչված «Ինտերնետային հակման ախտանիշի» (ԻՀԱ) զոհերն են: Այդ համախտանիշը լավ հայտնի է ԱՄՆ-ում, իսկ վերջերս հայտնի է դարձել նաեւ Իտալիայում: Հռոմի երիտասարդ հոգեբույժներից մեկը՝ «Լա Գրեգորիանա» պապական դպրոցի պրոֆեսոր Տոնինո Կանտելմին, առաջինը տագնապ հնչեցրեց հոգեբույժների համագումարում՝ ներկայացնելով «ցանցի մոլագարների» 24 դեպքեր: Առայժմ նրանցից միայն 4-ն (3 տղամարդ եւ 1 կին) են համաձայնել բուժվել հոգեբույժների մոտ: Իսկ մյուսները բավարարվում են ԻՀԱ-ով հիվանդներին օգնելու համար նախատեսված «Ինտերնետի» բազմաթիվ կետերին դիմելով:

Այս նոր հիվանդությամբ տառապում են հատկապես 30-ամյա երիտասարդները, որոնք ունեն միջակ կամ բարձրագույն կրթական մակարդակ: Նրանք օրական մինչեւ 10 ժամ են անցկացնում միջազգային համակարգչային «Ուեբ» համակարգում: Պրոֆեսոր Կանտելմիի առաջին հիվանդը այդ մոլությունը ձեռք է բերել արտասահմանում, ուր մեկնել էր ուսումը շարունակելու: Դրա հետեւանքով նա ամբողջ գիշերներ էր անցկացնում համակարգչային երեւակայական աշխարհում, իսկ ցերեկները ննջում էր՝ բնավ չհետաքրքրվելով իրական կյանքով: Նրա սիրային հետաքրքրությունները բավարարվում էին «կիբեռնետիկ սիրով»: Այդ երիտասարդն էր, որ Կանտելմիին հաղորդակից դարձրեց «Ինտերնետի» գաղտնիքներին եւ օգնեց հայտնաբերելու «ցանցի մոլագարներին»:

Կանտելմին նշում է, որ այս հիվանդները բնավ նման չեն մոլի հեռուստադիտողներին, որոնք միանգամայն պասիվ են: «Ինտերնետի» հիվանդները ակտիվ են, նրանք կարող են կորցնել իրենց ինքնությունը, փոխել անձը եւ նույնիսկ սեռը: «Ինտերնետում» առկա են բազմաթիվ երեւակայական սեռափոխներ, կեղծ ճակատագրական կանայք:

Հոգեբույժների համագումարի ժամանակ մասնագետներից շատերը Տոնինո Կանտելմիի ելույթից հետո առաջարկեցին «Ինտերնետ» ցանցը անմատչելի դարձնել առավել զգայուն մարդկանց համար: Սակայն մյուսներն առարկեցին, որ դա նման կլիներ ժամանակը կանգնեցնելու փորձի:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Կարգազանց վարորդները կպատժվեն ամբողջ ԵՄ-ում

Եվրամիության երկրները համատեղ ջանքեր են գործադրում կարգազանց վարորդներին պատժելու նպատակով: Միության 15 պետությունների արդարադատության եւ ներքին գործերի նախարարները պատրաստվում են ստորագրել նոր միջազգագիր, որով հնարավոր կդառնա վարորդական վկայականի առգրավումը ԵՄ-ի բոլոր երկրներում: Մինչդեռ ներկայումս ասենք ֆրանսիացի կարգազանց վարորդը Իտալիայում իր վարորդական վկայականի առգրավումից հետո Ֆրանսիայում կարող է պատմել, թե ինքը կորցրել է այն, եւ նորը ձեռք բերելու հնարավորություն ստանալ: Շուտով դա սկզբունքորեն անհնար կդառնա: Ինչպես տեղեկացնում է «Էքսպրես» հանդեսը, վկայականի առգրավման վճիռը կհայտնվի նաեւ վարորդի մշտական բնակության երկրին, որտեղ եւս գործադիր ուժ կունենա:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հնդկաստանը միջուկային զենքը կգործադրի, եթե «ստիպված լինի»

ԴԵԼԻ, 9 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հնդկաստանը «ստիպված կլինի» ինքնապաշտպանության նպատակով միջուկային զենք գործադրել, եթե սպառնալիք առաջանա նրա ազգային անվտանգությանը, երկուշաբթի օրը հայտարարել է հնդիկ ազդեցիկ քաղաքական գործիչ, Ջամուի եւ Քաշմիրի նահանգի գլխավոր նախարար Ֆարուք Աբդուլլան: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այդ նահանգի հեռավոր լեռնային շրջանի բնակիչների առջեւ ունեցած նրա ելույթի բովանդակությունն այսօր տարածել են երկրի զանգվածային լրատվամիջոցները:

Չինաստանում հարյուրավոր զոհեր ջրհեղեղներից

ՊԵԿԻՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ցզյանսիի, Գուանդունի, Խուբեյի, Խունանի եւ ուրիշ նահանգներում շարունակվող ջրհեղեղներն արդեն շուրջ 400 մարդու կյանք են խլել: Եվս 20 հազար բնակիչ վերքեր է ստացել: Այս մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին այսօր հայտնի է դարձել տարերքի հետեւանքների վերացման շտաբից: Չափազանց բարդ իրավիճակ է ստեղծվել Խունանի, Ցզյանսիի եւ Խուբեյի նահանգների գավառներում ու գյուղական շրջաններում: Այդ երեք նահանգներում ընդհանուր տնտեսական վնասը, ըստ նախնական տվյալների, կազմում է գրեթե 7,5 միլիարդ յուան:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Լուիզա Պողպատյան. Երգս բոլորի համար է

1968-ին հայ հռչակավոր երգչուհին այցելել էր Հայաստան: Այդ հյուրախաղերի ժամանակ նրան որպես Արմենպրեսի թղթակից ուղեկցել է լրագրող Վանիկ Սանթրյանը, որի հուշերը ներկայացնում ենք մեր ընթերցողին, մեծ երգչուհու վաղաժամ մահվան կապակցությամբ:

«Ես այն զգացումն ունեմ, որ ներկա ելույթներս ամենալեցունն են լինելու իմ կյանքում, հոգեպես ամենահագեցածը, թեեւ տեսել եմ աշխարհի ավելի խոշոր օպերային բեմահարթակներ ու համերգասրահներ: Եվ գիտեմ, որ բոլորը չեն կարողանալու ունկնդրել ինձ: Փույթ չէ: Երգս բոլորի համար է՝ մեծերի ու մանուկների, եւ նրանց համար, ովքեր ներկա չեն լինելու համերգներիս»:

«Արմենիա» հյուրանոցի համարներից մեկում իր զրույցն այսպես սկսեց աշխարհահռչակ երգչուհի Լուիզա (Անահիտ) Պողպատյանը, որն առաջին անգամ էր հանդես գալիս Երեւանում:

Ինչպես սփյուռքում ապրող ամեն մի արվեստագետի, այնպես էլ Պողպատյանին ուղեկցել են թափառ ճամփաները:

Բելգիա: 1960 թվական: Վոկալիստների մեծ մրցույթում նա շահում է ելիզավետա թագուհու մրցանակը: Մամուլը նշում է, որ օպերային աշխարհում նոր աստղ է ծագում:

Իտալիա: 1960 թվական: Հավաքվել են շատ երկրների երգիչ-երգչուհիներ: Երկրորդ մրցանակը:

Իտալիա: 1962 թվական: Դարձյալ մեծ քննություն է աշխարհի տարբեր վայրերից եկած այն արտիստների համար, ովքեր Վերդի են երգում: Միաձայն իտալական լրագրողների մրցանակը:

Հետո՝ համերգներ, հրավերներ, ներկայացումներ: Լուիզա Պողպատյանը տեսել է ողջ Եվրոպան, երգել է Լոնդոնի նշանավոր «Քովենտ-Գարդեն» եւ Փարիզի նույնքան նշանավոր «Գրանդ-օպերա» թատրոններում: Հետո՝ Միացյալ Նահանգներ, «Մետրոպոլիտեն-օպերա»:

– Ո՞րն է ձեր ամենալավագույն դերերգը:

Երգչուհին մի պահ մտածեց եւ ասաց.

– Ենուֆան: Դա չեխ կոմպոզիտոր Լեո Յանաչեկի «Ենուֆա» օպերայի գլխավոր հերոսուհին է:

– Ի՞նչ կասեք ձեր հայկական ծրագրի մասին:

– Ցավոք, օպերային մեներգեր չեմ կատարում՝ գրականություն չունենալու պատճառով: Բայց հայկական համերգածրագրեր ունեմ, որոնք ընդգրկում են շուրջ հարյուր երգ: Վերջերս Ամստերդամում մեկ ժամ ռադիոյով երգեցի Կոմիտասի, Եկմալյանի, Կանաչյանի, Ալեմշահի, Խաչատրյանի, Սաթյանի երգերը: Նման մի ծրագիր պատրաստել եմ Արեւմտյան Գերմանիայի հեռուստադիտողների համար, որը կներկայացնեմ Երեւանից մեկնելուց հետո:

Բացի այդ արտիստուհին հրավիրված էր Լոնդոն, որտեղ եւս ուներ ռադիո եւ հեռուստատեսային համերգներ: Մասնակցելու էր Ռոսինիի «Ստաբատ-մատերի» եւ Վերդիի «Ռեքվիեմի» կատարումներին:

– Ես վաղուց էի փափագում լինել մայր հայրենիքում: Պարտք ունեմ հայրենակիցներիս եւ գուցե երգելով մասամբ մարեմ այդ պարտքը:

...Տաղանդավոր երգչուհի Լուիզա Պողպատյանը առաջին հանդիպումը ունեցավ ունկնդիրների հետ Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնում, ուր զբաղված էին բոլոր աթոռները, նա «Օթելլո» ներկայացմանը կատարեց Դեզդեմոնայի դերերգը:

... Ներկայացումը վաղուց ավարտված էր: Սակայն երգը դեռ շարունակում էր թեւածել դահլիճում: Ու կարծես դատարկ աթոռների վրա դեռ նստած լինեին հանդիսականներ, դեռ ունկնդրելիս լինեին հիասքանչ երգչուհուն:

... Լուիզա Պողպատյանը շարունակում է հիացնել իր հայրենակիցներին: Երաժշտասերների առջեւ փայլուն քննություն հանդիսացավ նրա մենահամերգը: Առաջին բաժնում նա երգեց Սկարլատիի, Պերգոլեզիի, Պերսելի, Գլյուկի, Վեբերի եւ այլ հեղինակների ստեղծագործություններ: Իսկ երկրորդ բաժինը նվիրված էր հայ կոմպոզիտորներին: Նա յուրահատուկ քնքշությամբ կատարեց Կոմիտասի «Քելեր-ցոլեր»-ը, «Գարուն ա»-ն, «Ծիրանի ծառը», «Քելե-քելեն», Կանաչյանի «Սիրերգը», «Օրորը», «Ալվարդի երազը», Ալեմշահի «Իմ երգը», Առոս Սաթյանի «Արդյոք գիտես դուն»: Ներկաները հայկական երաժշտության կատարման մի նոր աշխարհ ընկան: Դա էր պատճառը, որ նրանց պահանջով Պողպատյանը մի քանի երգեր կրկնեց:

Պողպատյանի համերգը ունկնդրելու էին եկել գրականության եւ արվեստի անվանի գործիչներ: Նրանց թվում էին Սովետական Միության ժողովրդական նկարիչ, Լենինյան մրցանակի դափնեկիր Մարտիրոս Սարյանը, Սովետական Միության ժողովրդական արտիստներ Պավել Լիսիցյանը, Թաթուլ Ալթունյանը, բանաստեղծ Պարույր Սեւակը եւ ուրիշներ:

Նրանք համերգից հետո մտան երգչուհու հանդերձասենյակ եւ անձամբ շնորհավորեցին մեծ հաջողության առթիվ:

Համերգներից ազատ ժամերին Լուիզա Պողպատյանը ծանոթացավ Երեւանին ու նրա շրջակայքին: Քանդակագործ Ալիս Մելիքյանը օպերային մի ներկայացման տեւողության ժամանակ կերտել էր նրա քանդակը: Իսկ Հայֆիլհարմոնիայում հատուկ հայկական զգեստ կարվեց երգչուհու համար: Համքուրգում նա այդ հագուստով պիտի ելույթ ունենար հեռուստատեսությամբ եւ կատարեր միայն հայկական երգեր:

...Հայֆիլհարմոնիայի համերգային մեծ դահլիճում Լուիզա Պողպատյանը ելույթ ունեցավ նաեւ Հայաստանի պետական կամերային անսամբլի հետ՝ մեծ վարպետությամբ ներկայացնելով հայ եւ եվրոպական կոմպոզիտորների ստեղծագործություններից կազմված ուշագրավ ծրագիր:

Համերգից հետո մենք մտանք արտիստուհու հանդերձասենյակ՝ նրան տեսնելով բարեկամներով ու իր արվեստի երկրպագուներով շրջապատված: Հազիվ էինք մի քանի խոսք փոխանակել, երբ այնտեղ հավաքվածները խորին հարգանքով ճանապարհ տվեցին Մարտիրոս Սարյանին: Վարպետը, որն արդեն երկրորդ անգամն էր ներկա լինելու երգչուհու համերգին, ներս մտնելուն պես ասաց.

– Հրաշալի է, հիանալի է, սա հրաշք-համերգ էր:

Նրանք ջերմորեն ողջագուրվեցին:

Իմանալով, որ Պողպատյանը հաջորդ առավոտ մեկնում է, Սարյանը ափսոսանք հայտնեց, որ ժամանակ չունեցավ կտավի վրա պատկերելու նրան:

– Ոչինչ,– ժպտալով ասաց երգչուհին,– ես այստեղ եմ լինելու Ձեր հարյուրամյակին եւ հատուկ համերգ պիտի տամ Ձեզ համար, պիտի երգեմ Ձեզ համար, Ձեր տանը:

Թեեւ փոքր-ինչ հոգնած էր Պողպատյանը, մեզ հետ մեծ սիրով բաժանեց Հայաստանից ստացած տպավորությունները:

– Երեւանի կոնսերվատորիա կասարած այցս անմոռաց էր: Բեյրութի կոնսերվատորիայից հետո, ուր ես սովորել եմ, ուրիշ այլ երաժշտանոցում այնպիսի մեծ բերկրանք չապրեցի, ինչպես այստեղ. խոսեցի, խոսեցի, լեզվիս լարերը բացվել էին: Երեւանյան համերգներս ու ելույթներս անչափ գոհացրին ինձ: Ունկնդիրները անկեղծ էին, մեծ սեր ունեին, զորավոր էին: Նրանց բոլորին շնորհակալություն:

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ
Արմենպրեսի թղթակից, հատուկ «Ազգ»-ի համար

Զարմանալի ինքնատիպ Լորկան

«Ամենաստխուր ուրախությունը բանաստեղծ լինելն է: Մնացածը ոչինչ է: Նույնիսկ մահը», բանաստեղծի, կյանքի ու մահվան մասին այսպես, հանճարին հատուկ հանգստությամբ է խորհում իսպանացի բանաստեղծ ու դրամատուրգ Ֆեդերիկո Գարսիա Լորկան՝ իր ստեղծագործությամբ հաստատելով իր իսկ միտքը: Մահը, իսկապես, ոչինչ է, երբ այդ մահից տասնամյակներ անց էլ, այնքան սիրով ու հոգածությամբ, ծննդավայրից հազարավոր կիլոմետրեր հեռու, աշխարհի մի այլ կեսում նշվում է նրա տարելիցը: Իսկ այդպիսին էր Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության ընկերության եւ «Հայաստան-Իսպանիա» ընկերության օրերս կազմակերպած հանդեսը՝ նվիրված իսպանացի մեծ բանաստեղծի ծննդյան 100-ամյակին:

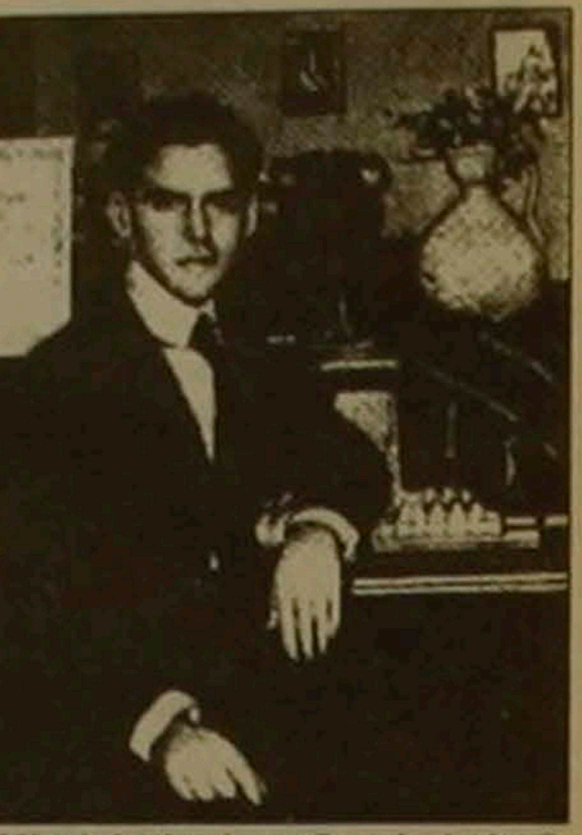

«Զարմանալի ինքնատիպ բանաստեղծ է Լորկան: Նա և՛ նկար է՝ փոքրիկ տարածքի մեջ, և՛ հումոր է, և՛ իսպաներեն լեզվի զարմանալի ռեկորդ է, և՛ տրուբադուր է: Լորկան մտածում է մի ինչ-որ գրաֆիկական աչքով: Լորկան նաեւ ստեղծում է 20-րդ դարի պոետական լեզվի միֆը, որ շատ քչերին է հաջողվում», բնութագրելով Լորկայի ստեղծագործությունը, ասաց բանաստեղծ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր Արտեմ Հարությունյանը: Ապա ներկայացվեց Լորկայի «Գնչուական ռոմանսեռո» ժողովածուն, բնագրով եւ հայերեն՝ բանաստեղծ Ռուբեն Կարապետյանի եւ Երեւանի պետական համալսարանի իսպանական բաժնի դասախոսների, շրջանավարտների եւ ուսանողների թարգմանությամբ հնչեցին Լորկայի բանաստեղծություններից, պետական կոնսերվատորիայի դասախոսների եւ ուսանողների կատարմամբ հնչեցին բանաստեղծի հոգուն այնքան հարազատ ազգային ֆլամենկոն, ինչպես եւ բանաստեղծի խոսքերով գրված համալսարանականների երգերը:

Երկու ժամ շարունակ հանդիսականները՝ Լորկայի բանաստեղծական արվեստի երկրպագուները, իսպանական մշակույթի սիրահարներ, ուսանողներ, մտավորականներ, ապրեցին մեծ իսպանացու ստեղծագործությանը հաղորդակցվելու հաճույքը: Ընդ որում, միջոցառումը, ինչպես նշեց «Հայաստան-Իսպանիա» ընկերության նախագահ Ռաֆայել Մաթեւոսյանը, մեկն էր այն ծեռնարկներից, որ իրականացնում է ընկերությունը ոչ միայն Երեւանում, այլեւ Հայաստանի տարբեր շրջաններում իսպանական մշակույթը մեզանում արժանիորեն ներկայացնելու նպատակով:

Հանդեսի վերջում ներկայացվեցին ԵՊՀ դասախոս, իսպաներենի երկարամյա մասնագետ Էդուարդ Կարապետյանի՝ «Հայաստան-Իսպանիա» ընկերության հովանավորությամբ լույս տեսած «Իսպաներեն-հայերեն-ռուսերեն զրուցարան», «Իսպաներեն արտասահմանցիների համար» եւ «Իսպաներեն բառերի իմաստաբանական եւ ոճաբանական կիրառությունը» գրքերը:

ԱՆԺԵԼԱ ԱՎԱԳՅԱՆ

Այս աշխարհն զգում է Սարոյանի կարիքը

Հիմա մի սենսացիոն հայտարարություն եմ անելու. ժամը հասել է, Սարոյանը պիտի վերադառնա:

Մենք նրա կարիքն ունենք, ու դա հաստատ է, ինչպես հաստատ է, որ Հայաստանից գաղթած Արմենակ ու Թագուհի ծնողների չորրորդ զավակը՝ Վիլյամ Սարոյանը, ծնվել ու մեծացել է Ֆրեզնոյի խաղողի այգիներում, որտեղ մուսկատ խաղողի ծթերը ծաղում են քաղցրությունից:

Վերջերս Սարոյանի «Մարդկային կատակերգության» 1943 թ. նկարահանած կինոտարբերակն էին ցուցադրում:

Վիլյամ Սարոյանը գրել էր գիրքը, ապա կինոսցենարը, որն իրեն, չգիտես ինչու, դուր չէր եկել եւ նա, Սարոյանին հատուկ հաստատակամությամբ հայտարարել էր, որ իր 60.000 դոլար հոնորարը պիտի վերադարձնի:

Բայց գլխավոր դերակատար Միկի Ռունին ապացուցեց, որ մեծ դերասան է, իսկ Մետրո-Գոլդվին-Մեյերը հրաժարվեց Սարոյանից որեւէ գումար հետ վերցնել:

Կատարվածը տիպիկ սարոյականություն էր: Դեմ լինելով ամեն տեսակ մրցանակներին, նա մեկ անգամ արդեն հրաժարվել էր պուլիցերյան մրցանակից եւ դրա հետ տրվող 1.000 դոլարից: Մրցանակի էր արժանացել «Քո կյանքի ժամանակը» կատակերգությունը:

Վիլյամ Սարոյանը լավ հասկանում էր սարկազմի, ծիծաղի, հումորի ու ծաղրի տարբերությունը: Նրա գործերն այն են, ինչ պետք է: Սարոյանը Աստծո հետ Լրեսից մարդ հրավիրեց. «Բոլորը միշտ մեռնում են, իսկ ինձ, չգիտես ինչու, միշտ թվացել է, թե իմ դեպքում բացառություն է լինելու: Հիմա ո՞նց անենք»:

Իր վերջին ժամերից մեկում Սարոյանը մեկ նախադասությամբ ներկայացնում է աշխատանքի իր փիլիսոփայությունը. «Երկու պատճառով եմ գրում մեկը, որ ուզում եմ կյանքից հետս չմնալ, եւ երկրորդը՝ ուզում եմ փախչել կյանքից»:

Մի հարցազրույցում Սարոյանն ասել է. «Ես Ֆրեզնոյի ամենաարագաշարժ հեռագրեր հասցնողն էի: Կեղծանունս «արագություն» էր: Վերջապես մի օր ասացի. «Հետ վերցրեք ձեր կեղծանունը, այս տեմպը սպանում է»: Բայց, միեւնույն է, էլի արագ եմ գրում. դա հայկական կրքոտ արյունն է խոսում մեջս: Ես անհամբեր եմ, ուզում եմ արագ գրել, թե ոնց է վերջանալու կյանքս: Մ՛յ, եթե սկսեմ ավելի արագ գրել, շուտով կիմանամ»:

Ո՛նց էր հաջողացնում ստիպել անգլերեն լեզվին ճախրել: Նրա բառերը պարում էին: Նրա գրվածքները երբեք անուշադրության չեն մատնվի: Այդպիսին է Վիլյամ Սարոյանը:

«The Armenian Mirror Spectator»-ից թարգմանեց
Ռ. ԱԶԻԶՅԱՆ

Լույս տեսավ նոր եռամսյա հանդես՝ «Ին վիտրո»

Ընթերցողների սեղանին ավելացավ եւս մեկ մշակութային հանդես՝ «Ին վիտրոն», որի նպատակը, ըստ գլխավոր խմբագիր Նազարեթ Կարոյանի, լինելն է: Ժամանակակից մշակույթի հնարավորությունները բազմազան են, եւ «Ին վիտրոյի» ընդգրկումների շրջանակը մեծ է. մշակույթի պատմություն, թարգմանություններ ժամանակակից արվեստի եւ մտածողության վերաբերյալ, հայ մշակույթի լուսաբանում համաշխարհային մշակույթի ֆոնի վրա եւ այլն: Այս համարում հրատարակվել են Զախեր-Մազոխի «Կալոմեայի Դոն Ժուանը»՝ Րաֆֆու թարգմանությամբ, Հրաչյա Բայադյանի «Պատմություն եւ ակնթարթ», Հրաչյա Կաժոյանի «Տեսողական կենսափորձի պատմական տարատեսակները» եւ այլ հետաքրքիր հոդվածներ: «Հանդեսը ծնվեց անհնարինությունից եւ ինչ-որ բան ուզելուց: Խոսքը ապրելու ցանկության մեջ կիրք դնելու մասին է, ասաց Նազարեթ Կարոյանը: Որոշակի կիրք է պակասում մեր մշակույթին: Մարդը պետք է ստեղծի եւ ստեղծելուց սպառվի: Եթե պահը չես ապրում, պատմություն չես ստեղծում: Մեր մշակույթը երկար ժամանակ հիշողության մեջ է, այդ պատճառով մշակույթ չստեղծեց մեծ իմաստով: Հույսն ամենակարեւորն է, հույսը չպետք է կորցնել: Մեր հանդեսն ընդգրկում է ամեն ինչ եւ ոչինչ: Ոչինչը հնարավորության մեջ անհնարինությունն է»:

«Մեր մշակութային ամսագրերի կողմնորոշումը վերբալ մշակույթն է, «Ին վիտրոն» վիզուալ կողմնորոշում ունի: Ներկայացնում ենք տեսողական կենսափորձի պատմություն, նկարչություն, ժամանակակից ավանգարդ արվեստ, որը վիզուալ արվեստի տարածությունում է, ասաց գլխավոր խմբագրի տեղակալ Վարդան Ջալոյանը: Հանդեսը քարոզչական, ուսուցողական նպատակ չունի, այն ժամանակակից արվեստի հայելին կլինի: Կաշխատենք բացահայտել Հայաստանում կատարվող մշակութային երեւույթները, նաեւ հաղթահարել ակադեմիական մոտեցումը արվեստի եւ հասարակության պատմության նկատմամբ: Սրանց հաղթահարումն ավելի ազատ, ավելի դիտելի կլինի: Տեսողության առանձնահատկությունը չունի երկակի չափանիշ, ինչպես, օրինակ, խոսքը: Հասարակության մեջ մարդն իրեն ավելի պատասխանատու է զգում վիզուալի դեմքում: Հանդեսը սկսվում է կրքի մասին հիշատակությամբ, երբ մարդն իր ափերից դուրս է գալիս եւ լիովին բաց է, երբեմն կրքից դրդված սահմաններն անցնում է:

Հայաստանում կան ամենաբարձր ինտելեկտուալ մտածողությամբ եւ ավանգարդ արվեստի կրողներ. ազատությունը մեր հասարակություն է թափանցել, իսկ ազատ մարդը բոլորի հետ կարող է շփվել: Ազատությունը սահման չունի: Ցանկացած մարդ կարող է փիլիսոփայական տեքստեր կարդալ, բայց խանգարում են կարգապահությունը եւ նախապաշարմունքները: Ընթերցանությունը մեզ օգնում է ազատ դառնալ: Նման հանդեսի կարիքը, ինչպես նաեւ թարգմանությունների անհրաժեշտությունը ցույց է տալիս, որ մեր եւ աշխարհի միջեւ հաղորդակցություն գոյություն ունի: Մենք նաեւ տեխնոլոգիաների առումով ենք բարձր, «Ին վիտրոն» հրատարակվել է Երեւանում, ծեւավորմամբ եւ տպագրության որակով չի զիջում արտասահմանյան հրատարակություններին»:

Ա. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Այսօր, «Սթադ դը Ֆրանս»-ում

Այսօր՝ հունիսի 10-ին, Ֆրանսիայում, Սեն Դենի քաղաքի «Սթադ դը Ֆրանս» հոյակապ մարզադաշտում տեղի կունենա մարզական խոշորագույն իրադարձություն՝ ֆուտբոլի աշխարհի 16-րդ առաջնության հանդիսավոր բացումը: Այնուհետեւ կանցկացվի ավանդական՝ Բրազիլիա-Շոտլանդիա հանդիպումը: 33 օր շարունակ առաջնության եզրափակիչ փուլում հանդես եկող 32 երկրների ազգային հավաքականները մարզական անզիջում պայքար կմղեն Աշխարհի գավաթի, ինչպես նաեւ ոսկե, արծաթե, բրոնզե մեդալների համար: Թիմերը բաժանված են 8 խմբերի: Ահա թե ովքեր կմրցեն իրար հետ նախնական փուլում:

Խումբ A

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Բրազիլիա							
2	Շոտլանդիա							
3	Մարոկկո							
4	Նորվեգիա							

10.06. Բրազիլիա-Շոտլանդիա
10.06. Մարոկկո-Նորվեգիա
16.06. Շոտլանդիա-Նորվեգիա
16.06. Բրազիլիա-Մարոկկո
23.06. Շոտլանդիա-Մարոկկո
23.06. Բրազիլիա-Նորվեգիա

Խումբ B

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Իտալիա							
2	Չիլի							
3	Կամերուն							
4	Ավստրիա							

11.06. Իտալիա-Չիլի
11.06. Կամերուն-Ավստրիա
17.06. Չիլի- Ավստրիա
17.06. Չիլի-Ավստրիա
23.06. Իտալիա-Ավստրիա
23.06. Չիլի-Կամերուն

Խումբ C

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Ֆրանսիա							
2	Հար.Աֆրիկա							
3	Ս. Արաբիա							
4	Դանիա							

12.06. Ֆրանս.-Հարավ. Աֆրիկա
12.06 Սաուդ. Արաբիա-Դանիա
18.06. Ֆրանսիա-Ս. Արաբիա
18.06. Հար. Աֆրիկա-Դանիա
24.06. Ֆրանսիա-Դանիա
24.06.Հ. Աֆրիկա-Ս. Արաբիա

Խումբ D

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Իսպանիա							
2	Նիգերիա							
3	Պարագվայ							
4	Բուլղարիա							

12.06. Պարագվայ-Բուլղարիա
13.06. Իսպանիա-Նիգերիա
19.06. Նիգերիա-Բուլղարիա
19.06. Իսպանիա-Պարագվայ
24.06. Իսպանիա-Բուլղարիա
24.06. Նիգերիա-Պարագվայ

Խումբ E

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Հոլանդիա							
2	Բելգիա							
3	Հար. Կորեա							
4	Մեքսիկա							

13.06. Հոլանդիա-Բելգիա
13.06. Հարավ. Կորեա-Մեքսիկա
20.06. Հոլանդիա-Հարավ.Կորեա
20.06. Բելգիա-Մեքսիկա
25.06. Բելգիա-Հարավ. Կորեա
25.06. Հոլանդիա-Մեքսիկա

Խումբ F

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Գերմանիա							
2	ԱՄՆ							
3	Հարավսլ.							
4	Իրան							

14.06. Հարավսլավիա-Իրան
15.06. Գերմանիա-ԱՄՆ
21.06. Գերմանիա-Հարավսլ.
21.06. ԱՄՆ-Իրան
25.06. Գերմանիա-Իրան
25.06. Հարավսլավիա-ԱՄՆ

Խումբ G

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Ռումինիա							
2	Կոլումբիա							
3	Անգլիա							
4	Թունիս							

15.06. Ռումինիա-Կոլումբիա
15.06. Անգլիա-Թունիս
22.06. Կոլումբիա-Թունիս
22.06. Ռումինիա-Անգլիա
26.06. Ռումինիա-Թունիս
26.06. Կոլումբիա-Անգլիա

Խումբ H

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ	Տ
1	Արգենտինա							
2	Ճապոնիա							
3	Ճամայկա							
4	Խորվաթիա							

14.06. Ճամայկա-Խորվաթիա
14.06. Արգենտինա-Ճապոնիա
20.06. Ճապոնիա-Խորվաթիա
21.06. Արգենտինա-Ճամայկա
26.06. Ճապոնիա-Ճամայկա
26.06. Արգենտինա-Խորվաթիա

Այստեղ յուրաքանչյուր խմբում հաջող հանդես եկած 2-ական թիմեր պայքարը կշարունակեն: Ահա թե ինչպիսին կլինեն մրցաշարի հաջորդ փուլերը. 1/8 եզրափակիչ՝ 27.06. 1B-2A (2), 1A- 2B(1), 28.06. 1C-2D (3), 1D-2C (4), 29.06. 1F-2E (6), 1E-2F(5). 30.06. 1G-2H (7), 2G- 1H(8): 1/4 եզրափակիչ. 3.07. 2-3(A), 1-4(B), 4.07. 5-8(C), 6-7(D): Կիսաեզրափակիչ. 7.07. A-C, 8.07. B-D: 11.07. հանդիպում 3-րդ տեղի համար: 12.07. եզրափակիչ խաղ:

Սեն Դենի. **«Սթադ դը Ֆրանս»:** Ֆրանսիայի մայրաքաղաքին շատ մոտ գտնվող այս քաղաքի մարզադաշտում 9 խաղ կանցկացվի: Դրանց թվում են առաջնության բացման Բրազիլիա-Շոտլանդիա եւ հուլիսի 12-ին կայանալիք եզրափակիչ հանդիպումները:

Մարզադաշտը կառուցվեց ընդամենը երկուսուկես տարում, իսկ բացումը տեղի ունեցավ 1998 թ.: Այն 80 հազար հանդիսատես է տեղավորում: Կառուցված է ճիհազար ճարտարական գիտության եւ տեխնիկայի վերջին նվաճումներին համապատասխան: Աշխարհում առաջին անգամ տրիբունաները շարժուն են: Կապված միջոցառման հետ՝ «Սթադ դը Ֆրանսը» կարող է նաեւ ավելի մեծ թվով հանդիսատեսներ ընդունել:

Առաջնության մրցադաշտերը

Փարիզ. **«Պարկ դը Պրենս»:** Երկրի հնագույն մարզական կառույցներից է: Մարզադաշտի կառուցումն սկսվել է ավելի քան 100 տարի առաջ՝ 1897 թվականին: Հետագայում, վերակառուցումից հետո այն որպես բոլորովին նոր մարզադաշտ ներկայացավ: Այդ իսկ պատճառով շատերը «Պարկ դը Պրենսի» ծննդյան տարեթիվ են համարում 1972-ը: Վերակառուցումից հետո մարզադաշտը կարող է 49 հազար ֆուտբոլասերների ընդունել: Այստեղ կանցկացվի առաջնության 6 խաղ:

ՇԱԽՄԱՏ

Կորչնոյի նոր հաջողությունը

Բոսնիայի եւ Հերցեգովինայի մայրաքաղաք Սարաեւոյում ավարտվեց ավանդական, թվով 28-րդ միջազգային մրցաշարը, որին 7 երկրների 10 գրոսմայստերներ էին մասնակցում:

Ըստ ՖԻԴԵ-ի սանդղակի 15-րդ կարգ ունեցող մրցաշարի հաղթող դարձավ 67-ամյա Վիկտոր Կորչնոյը (Շվեյցարիա): Ականավոր շախմատիստը, որը վերջերս կրկին իրավունք նվաճեց հանդես գալու տարեվերջին կայանալիք աշխարհի առաջնությունում, այս անգամ եւս հանդես եկավ երիտասարդական ավյունով: Նա շահեց 6 պարտիա, 2 ոչ-ոքի արեց եւ մի խաղ տանուլ տվեց, վաստակեց 7 միավոր եւ նվաճեց գլխավոր մրցանակը: Երկրորդ տեղը գրավեց Իվան Սոկոլովը (Բոսնիա)՝ 6,5 միավոր, երրորդ-չորրորդ տեղերը բաժանեցին Եվգենի Բարեեւը (Ռուսաստան) եւ Կիրիլ Գեորգիեւը (Բուլղարիա)՝ 5,5-ական միավոր: Հինգերորդ-յոթերորդ տեղերը 4-ական միավորով բաժանեցին Զդենկո Կոժուլը (Խորվաթիա), Պրեդրագ Նիկոլիչը (Բոսնիա) եւ Սմբատ Լպուտյանը (Հայաստան): Երեւանցի շախմատիստը տարավ 2 հաղթանակ, 4 պարտիայում ոչ-ոքի խաղաց եւ 3 պարտություն կրեց: Մրցաշարում հաջորդ տեղերը գրավեցին. 8. Էմիր Դիզդարեւիչը (Բոսնիա)՝ 3,5, 9. Երուն Պիկետը (Հոլանդիա)՝ 3, 10. Բոյան Կուրաիցան (Բոսնիա)՝ 2 միավոր:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

ԱՄՆ-ի թիմը՝ աշխարհի չեմպիոն

Գերմանիայում ավարտվեց բասկետբոլի աշխարհի կանանց առաջնությունը: Եզրափակիչում հաղթողի կոչումը վիճարկեցին Ռուսաստանի եւ աշխարհի բազմակի չեմպիոն ԱՄՆ-ի հավաքականները: Համառ պայքարում ամերիկուհիները 71-65 հաշվով պարտության մատնեցին մրցակցուհիներին՝ հերթական անգամ նվաճելով ոսկե մեդալները: Իհարկե, Ռուսաստանի հավաքականի համար երկրորդ տեղը եւս հաջողություն է, քանի որ երկար տարիներ թիմը բարձր տեղեր չէր գրավում նման կարգի մրցումներում: Ի դեպ, առաջնության լավագույն խաղացող ճանաչվեց Ռուսաստանի հավաքականի անդամ Ելենա Բարանովան.

Երրորդ տեղի համար պայքարում Ավստրալիայի բասկետբոլիստուհիները 72-67 հաշվով հաղթեցին Բրազիլիայի թիմին՝ արժանանալով բրոնզե մեդալների:

Մի դրվագ եզրափակիչ խաղից

ԹԵՆԻՍ

Գավաթը խանձեց Պելեն

Ավարտվեց «Մեծ սաղավարտ» շարքի երկրորդ մրցաշարը՝ Ֆրանսիայի բաց առաջնությունը:

Տղամարդկանց մրցումների եզրափակիչում հանդիպեցին իսպանացի երկու թենիսիստներ՝ Կառլոս Մոյան եւ Ալեքս Կարետխան: Հաղթելով 6-3, 7-5, 6-3 հաշվով՝ գլխավոր մրցանակը նվաճեց 21-ամյա Մոյան: Նշենք, որ նրա այս հաջողությունը առաջինն է «Մեծ սաղավարտի» մրցումներում.

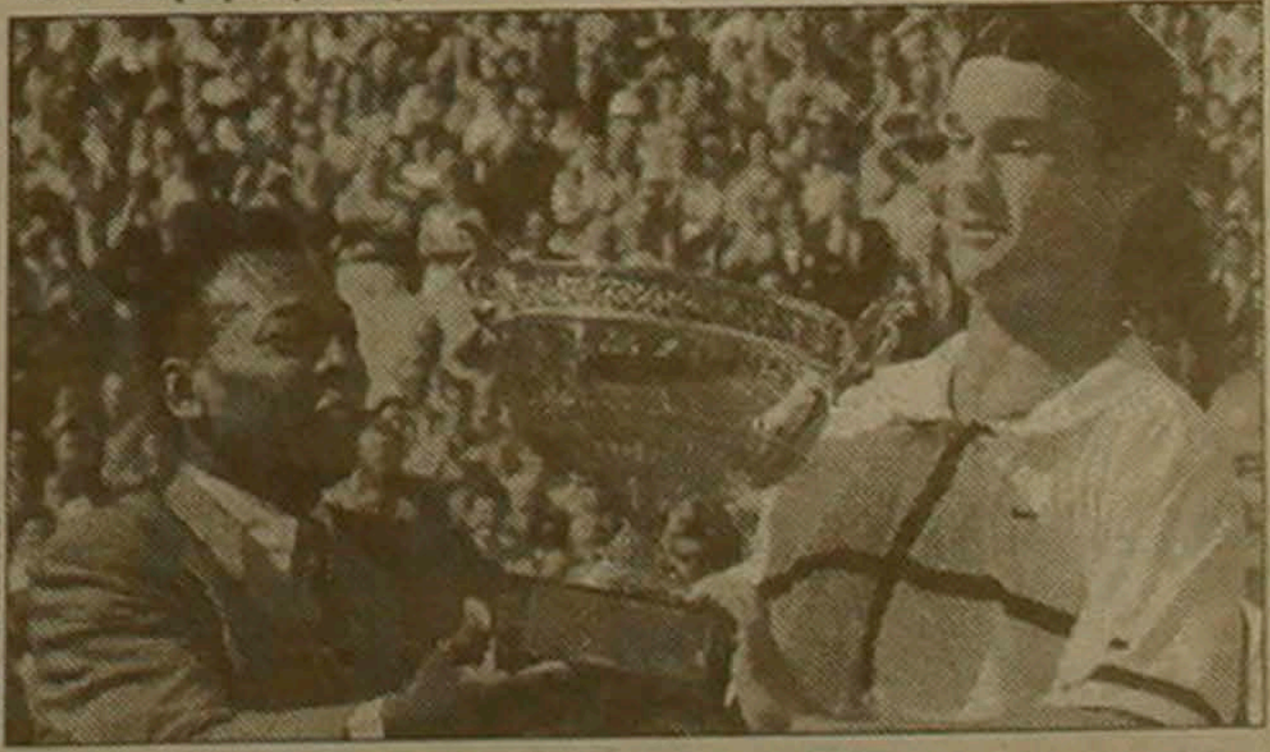

Եվս մեկ գլխավոր մրցանակ ուղեւորվեց Իսպանիա: Այդ երկրի ներկայացուցիչ Արանտա Սանչես-Վիկարիոն, վճռական խաղում մրցելով Մոնիկա Սելեշի (ԱՄՆ) հետ, կարողացավ դժվարին պայքարում առավելության հասնել 7-6, 0-6, 6-2 հաշվով: Նշենք, որ 1989 թվականից սկսած այս երկու թենիսիստուհիները հանդիպել էին 14 անգամ, եւ միայն 2-ում էր Սանչես-Վիկարիոն հաղթանակ տարել իր ահեղ մրցակցուհու նկատմամբ: Այս խաղում էլ ֆավորիտ Սելեշին էին համարում, հատկապես, երբ կիսաեզրափակիչում նա հեշտությամբ պարտության մատնեց աշխարհի թիվ 1 ռակետ Մարտինա Հինգիսին (Շվեյցարիա):

Վերջինս անմասն չմնաց պարգեւից: Կանանց զուգախաղերի եզրափակիչում Հինգիսը եւ Յանա Նովոտնան (Չեխիա) հաղթեցին Լինդսեյ Դեւենպորտ (ԱՄՆ)-Նատալյա Զվերեւա (Բելառուս) երկյակին: Տղամարդկանց զուգախաղերում չեմպիոններ դարձան հոլանդացիներ Յակկա Էլթինգը եւ Պոլ Հաարհույսը: Խառը զույգերի մրցումներում հաղթեցին ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչներ Վենուս Վիլյամսը եւ Ջաստին Հիմելստոքը:

Շվեդիան՝ Եվրոպայի չեմպիոն

Իտալիայի հյուսիսում գտնվող Մերանո եւ Բոլցանո քաղաքներում անցկացվեց ձեռքի գնդակի Եվրոպայի տղամարդկանց 3-րդ առաջնությունը: Մրցաշարի մասնակից հավաքականները նախ մրցեցին 2 խմբերում (յուրաքանչյուրում 6-ական): Ապա այդտեղ առաջին եւ երկրորդ տեղեր գրաված թիմերը պայքարը շարունակեցին մեդալների համար:

Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը եւ ոսկե մեդալները նվաճեցին Շվեդիայի հավաքականի ձեռնագնդորդները, որոնք վճռական մրցախաղում 25-23 հաշվով պարտության մատնեցին Իսպանիայի թիմին: Վերջինիս խաղացողներն արժանացան արծաթե պարգեւների: Երրորդ տեղի եւ բրոնզե մեդալների համար պայքարում գերմանացի մարզիկները մեծ դժվարությամբ, միայն լրացուցիչ ժամանակում 30-28 հաշվով հաղթեցին աշխարհի եւ օլիմպիական խաղերի չեմպիոններին՝ Ռուսաստանի մարզիկներին:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ԲՈՆՆ

«Ռուսաստանը չի արտոնի ՆԱՏՕ-ի զորքերի ուղարկումը Կոսովո»

ԲՈՆՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լարվածության հետագա սաստկացումը Կոսովոյում հղի է հակամարտության տարածմամբ հանրապետության սահմաններից դուրս, ինչն անկանխատեսելի հետեւանքների կհանգեցնի ամբողջ Եվրոպայի համար: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այս մասին հայտարարել է Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը՝ այստեղ ելույթ ունենալով կանցլեր Հելմուտ Կոլի հետ այսօր տեղի ունեցած համատեղ մամլո ասուլիսում:

«Ես հասկանում եմ Գերմանիայի մտահոգությունը Կոսովոյի իրադրության առթիվ: Դա լարվածության անչափ վտանգավոր օջախ է», ասել է Ռուսաստանի ղեկավարը: Նրա խոսքերով, «Եվրոպայի բոլոր պետությունների ղեկավարները պետք է հասկանան դա»: «Մենք Հելմուտ Կոլի հետ միանման դիրքորոշում ունենք, եւ մենք կգործենք մշտապես միասին, շփման մեջ, մշտապես կապ կպահպանենք հեռախոսով», ընդգծել է ՌԴ նախագահը:

ՌՈՅԹԵՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուսաստանը ոչ մի պարագայում չի արտոնի ՆԱՏՕ-ի զորքեր ուղարկել Կոսովո՝ Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության այդ երկրամասում իրադրությունը կայունացնելու համար: Այսօր Բոննում այսպիսի հայտարարությամբ հանդես է եկել ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը: Նա մասնակցում է Բոննում անցկացվող ռուս-գերմանական բարձր մակարդակի կոնսուլտացիաներին, որոնք ընթանում են ընդլայնված կազմով:

Մեկնաբանելով Գերմանիայի պաշտպանական գերատեսչության ղեկավար Ֆոլկեր Ռյուեի հետ կայացած բանակցությունները, Իգոր Սերգեեւն ընդգծել է, որ ինքը «ոչ մի համաձայնություն չի հայտնել Հյուսիսատլանտյան ուխտի զորախմբի տեղաբաշխմանը Կոսովոյի սահմանագլխին»: Այդ տարածաշրջանում միջազգային խաղաղարար ուժերի գործողություն իրականացնելու որոշում իրավունք ունի ընդունել բացառապես ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը, եւ ոչ մի այլ կազմակերպություն, ասել է Ռուսաստանի նախարարը:

Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտարարեց Ռուսաստանի արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովը, որը երկուշաբթի օրը Քյոլնի մոտ գտնվող Բերգիշ-Գլադբախ քաղաքավանում հանդիպում էր անցկացրել ԳԴՀ-ի արտգործնախարարության ղեկավար Քլաուս Քինկելի հետ, «միջազգային պատժամիջոցներին Ռուսաստանի մասնակցելը քիչ հավանական է թվում»:

Ստամբուլում ցույց՝ ի պաշտպանություն նեղուցների

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերջին օրերին Բոսֆորի ափին ցույց է կազմակերպվել, որի մասնակիցները բողոքել են Կովկասի եւ Միջին Ասիայի նավթը Սեւ ծովով եւ նեղուցներով աշխարհի զանազան երկրներ փոխադրելու որոշման դեմ: Ցուցարարները դժգոհում էին, որ եթե նավթատար նավերի երթեւեկումը կատարվի նեղուցներով, ապա դա հղի է զանազան վտանգներով, որոնք կարող են պատճառ դառնալ շրջապատի աղտոտման: Ինչպես հաղորդում է Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը, բողոքի ցույցին մասնակցել են վարչապետ Յըլմազի մայրն ու կինը՝ Գյուլգուն եւ Բեռնա հանըմները եւ շրջակա միջավայրի նախարար Իմրեն Այքութը, որը հանդես է եկել ճառախոսությամբ: Ըստ նրա, արդեն տարեկան 50 հազար նավեր են անցնում նեղուցներով, նավթը այդտեղով փոխադրելու դեպքում թիվը կհասնի 100 հազարի եւ «Ստամբուլի 10-միլիոնանոց բնակչությունը կկրի այդ պատիժը»:

Թուրքալեզու պետությունների գագաթաժողով

ԱՍՏԱՆԱ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ղազախստանի նոր մայրաքաղաքում այսօր բացվեց թուրքալեզու պետությունների ղեկավարների ժողովը: Օրակարգում դրված են թյուրքալեզու պետությունների տնտեսական եւ մշակութային համագործակցության հարցերը, սակայն մեկուկեսժամանոց հանդիպմանը չի նախատեսվում ընդունել որեւիցե հիմնարար փաստաթուղթ: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են Ղազախստանի նախագահի մամլո ծառայությունում, գագաթաժողովը հիմնականում ներկայացուցչական բնույթ կկրի: Մասնակցում են Ղրղզստանի նախագահ Ասկար Ակաեւը, Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը, Ուզբեկստանի նախագահ Իսլամ Քարիմովը, Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը, ինչպես նաեւ Թուրքմենստանի մեջլիսի նախագահ Սահադ Մուրադովը: Գագաթաժողովը նախագահում է Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԱՐՎԵՍՏ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԾՐԱԳԻՐ

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը հայտարարում է մրցույթ 1998 թվականի օգոստոսի 26-29-ին Նիդեռլանդների Ուտրեխտ քաղաքում կայանալիք «Արվեստը որպես քաղաքականություն, քաղաքականությունը որպես արվեստ» թեմայով միջազգային հեգելյան գիտաժողովին մասնակցելու համար: Կարող են դիմել մշակույթի եւ քաղաքականության փոխազդեցության հիմնախնդիրներով զբաղվող մշակութաբան-քաղաքագետները: Անգլերենի իմացությունը նախընտրելի է:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1998 թ. հունիսի 19-ը հետեւյալ հասցեով՝
Երեւան 19, Այգեձորի 53բ, հեռ. 27 21 19, 27 17 13, հեռ/ֆաքս 151 088:
Դիմել Արծվի Բախչինյանին:

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
մեկ սենյականոց բնակարան Նորքի IV զանգվածում:
Հեռ.՝ 64-88-85

ԿՈՐԵԼ Է
ՀՀ պետօդեգիտերի խորհրդային տարածաշրջանում գրանցված անհաս ծեռներեց վկայական թիվ 019663 Արմեն Ռոլանդի Շահնազարյանի մուտքի գլխավոր գիրքը:
Համարել անվավեր:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ, ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը՝ 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ 04.06.98 Թ. - 08.09.98 Թ.

Օրեր	Օդանավ	մեկ	ժամ	չվերթ	Ուղղություն	չվերթ	մեկ	ժամ
Հայկական ավիաուղիներ («Զվարթնոց» օդանավակայան)								
4	TU-154	09.15	10.15	R3 343	Աթենք	R3 344	11.45	16.30
3	TU-154	08.25	10.10	R3 151	Ամստերդամ	R3 152	13.25	21.10
6	TU-154	07.20	09.05	R3 151	Ամստերդամ	R3 152	13.25	21.10
2	TU-134	23.10	01.20*	R3 917	Աշգաբադ	R3 918	09.20*	11.40*
6	TU-134	08.00	08.00	R3 345	Բեյրութ	R3 346	09.30	13.35
5 7	IL-86	23.00	03.55*	R3 701	Դելի 26.06-ից	R3 702	01.15**	06.15**
2 5	TU-154	13.00	15.00	R3 311	Դուբայ	R3 312	20.00	00.15*
3	TU-154	00.30	05.00	R3 995	Եկատերինբուրգ	R3 996	07.00	09.35
2	YAK-40	02.30	02.15	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	19.45	21.30
5	YAK-40	23.45	23.30	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	03.15*	05.00*
6	YAK-40	23.45	23.30	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	06.00*	07.45*
7	YAK-40	18.00	17.45	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	04.15*	06.00*
1	TU-134	09.15	10.35	R3 301	Թեհրան	R3 302	12.00	14.20
7	IL-86	08.50	10.30	R3 155	Լոնդոն 28.06-ից	R3 156	12.15	21.05
1	TU-154	10.35	11.15	R3 843	Կիեւ	R3 844	13.00	17.25
2	TU-154	23.30	23.10	R3 347	Հալեպ	R3 348	02.10*	05.40*
6	TU-134	06.30	11.10	R3 403	Միլան	R3 404	13.00	22.40
7	TU-154	12.30	13.40	R3 925	Մինսկ	R3 926	15.40	20.35
1 3 4	TU-154	09.45	11.35	R3 910	Մոսկվա	R3 909	14.25	18.00
2 5 6 7	IL-86	09.45	11.35	R3 910	Մոսկվա	R3 909	14.25	18.00
2 6	TU-154	14.15	16.05	R3 894	Մոսկվա	R3 893	17.35	21.10
3	TU-154	11.55	13.50	R3 961	Նիժնի Նովգորոդ	R3 962	15.50	19.35
4 7	TU-154	00.25	07.00	R3 991	Նովոսիբիրսկ մինչեւ 30.06	R3 992	09.00	12.05
4 7	TU-154	01.10	07.45	R3 991	Նովոսիբիրսկ 01.07-ից	R3 992	09.45	12.50
3	TU-154	10.10	12.45	R3 971	Սամարա	R3 972	15.00	17.35
4	TU-154	08.00	07.55	R3 825	Սիմֆերոպոլ	R3 826	13.00	16.45
5	TU-154	10.00	12.35	R3 975	Ս. Պետերբուրգ	R3 976	14.35	19.00
2 5 7	TU-134	09.00	09.45	R3 967	Սոչի	R3 968	11.15	13.40
6	TU-134	06.30	07.35	R3 403	Սոֆիա	R3 404	17.50	22.40
2 5	TU-134	10.30	11.00	R3 4021	Ստամբուլ	R3 4022	12.00	16.15
7	TU-134	13.00	14.00	R3 959	Վոլգոգրադ	R3 960	15.30	18.20
2	TU-134	23.10	04.10*	R3 917	Տաշքենդ	R3 918	06.10*	11.40*
7	TU-154	19.20	22.15	R3 977	Տաշքենդ	R3 978	00.30*	03.50*
1	IL-86	08.15	10.15	R3 101	Փարիզ	R3 102	17.10	00.50*
4	TU-154	08.00	09.50	R3 825	Օդեսա	R3 826	11.00	16.45
5	TU-154	11.30	13.05	R3 103	Ֆրանկֆուրտ	R3 104	15.00	22.15
2	TU-154	12.00	13.35	R3 103	Ֆրանկֆուրտ	R3 104	15.30	22.45

* հաջորդ օրը

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության բոլոր գործակալություններից կամ կենտրոնական գրասենյակից:

Հասցեն՝ Մոսկովյան 18, հեռ.՝ 58-39-69

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 839 Տպաքանակը՝ 3500 Ստորագրված է տպագրության՝ 9. 05. 1998 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@